

Keina kas trečiadienį Brooklyn, N. Y. Prenumerata metams; Suvienytose Valstijose ir Kanadoje \$200. Europon ir kitur \$2.50. Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujo Mėto. Apgarsinimų prekių klauskite laišku. J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS. 120-124 Grand st. Brooklyn, N. Y.

WIENYBĖ LIETUVŲ

THE LITHUANIAN WEEKLY „Vienybė Lietuvių“ Published every Wednesday Brooklyn, New York. Yearly subscription rates: In the United States and Canada \$2.00 To Foreign Countries \$2.50 Advertising rates on application. Address all communications to publishers: J. J. PAUKŠTIS K. BRAZYS 120-124 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

Nr. 42.

Brooklyn New York, 19 d. Spalnio (October) 1910 m.

ENTERED AS SECOND-CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST-OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-RD, 1879.

Metai XXV

Dar apie mūsų klubus.

Pirmutinis buvo lietuvių, Amerikon atkeliavusių, žingsnis—tvirti susiėlimo draugystės, o nepoiligam, nusiūriėję į amerikonus, lietuvių pradėjo tvirti lietuviškus klubus. Šitos įstaigos, tai yra klubai, pas amerikonus turi didelę svarbą: jie beveik valdo visą Ameriką. Ir ko tai amerikoniškai klubuose neatlieka: čia ir gymnastikos lavinasi ir referatus skaito, ir didžiausius knygynus inkuria, ir iš atkeliavusių išsvetur diplomatų išgirsta paskutinį naujosios užrubežinės politikos žodį, ir demonstruoja naujus išradimus, ir politikos vyrai perduoda pasaulini savo pažiūras! Taip, pas amerikonus klubai yra labai svarbi įstaiga.

Mūsų gi klubai iki šiolai turturėjo vienintėlį siekinį—laisvę gerimam! Mums čia koštieko dvasiško pajėgų paversti klubus į tą, kam jie ištikrųjų turi tarnaut. Rods pastaraisiais metais jau turime keletą pavyzdinių klubų: Philadelphiaj porą gana gerų klubų, kurių vienas pasitātė savo Muzikališką svetainę, kitas rengiasi. Chicagoj lietuvių klubas (Lietuvių Ratelis) apėmė taip sakt visą lietuvių piliiką; girdėjome apie gerus klubus ir kituose miestuose. Bet tai dar toli nuo to, kad visų lietuviškų kolonijų lietuvių būtų savo klubas pastatę ant pritinkamo laipsnio.

Padėkim sau, pas lietuvius dar beveik nėra klubuose įvesta gymnastikų. Pas kitas tautas klubuose yra tas statoma labai ant augšto laipnio, ir netik paprastuose klubuose įveda gymnastikas, bet net su sitveria tam tikri gymnastikos klubai, kur sąnariai turi progą išlavinti savo kūną, padaryti jį sveiku ir gražum. Užtai pas juos žmonės stipresni, gražesni, mažiau serga ir ilgiau gyvena. Tie, kurie suprato žmogaus gyvenime gymnastikos svarbumą, netikta kuria panašius klubus ir mokina savo namuose gymnastikos, bet sutvėrė net tam tikrą higieniškosos gymnastikos literatūrą.

Pažiūrėkite į svetintautius. Jūs matysite tarp jų tiesius, sveikus, petingus, drąsius ir gabius vyrus. Kur lietuvis bijosi ir per lieptą pereiti, amerikonas persöks upelį vienu šoliu arba per sulą pereis; jis ugnies pagautas angštuose

mie-tų namuose išlįs per langą ir per sieną nueis prie langų kaimynų, kur nėra pavojaus; jis fabrikuose atliks mitriausius darbus; jis pakalbės draugai, protingai ir nuosekliai. Kodėl? Dėlto, kad jis miklus, mitrus ir išlavinęs gymnastikoje, kurios jau mokina po biskį pradinėse mokyklose, daugiau joje pažengia kolegijose, o jei ne—tai uabaigia savo klubuose ir namie su tam tikromis gymnastikos prietaisomis.

Atpeč pažiūrėkim į lietuvius. Jūs matysite gatvenis burius lietuvių; seniai jau susitraukę, yt kempinės, o jauni, dar neturi kartais 20 metų, susilnėję, susikuprinę, šleivoja; jų raumenis (muskulai), niekuomet tikslingai nelavinami, tįso sudribe; jų kaktos jau su s raukšlėje, o jų kune užsisitovėjęs, o pertai—suniurę, nekalbūs, nemoka nei su... mergina kitas gražios kalbos pašnekėt, šalinasi nuo žmonių ir abelnai nuo draugų jos. O tokie atžalėliai gimdo armijas onanistų ir įvairių desperatų. Vieni iš jų laukia, kada Dievas pasigailės ir po sunkaus gyvenimo atiduos rojų „teatui“—augštai; kiti vėl tikisi, kad apšvietimas atneš jiems laimę; treči laukia socializmo įvykstant, kada „meilė, lygybė ir brolystė“ nušluos vienu stebuklingos šluotos pabrūkimu skurdą ir nelaimes. Nei vieni nei kiti nepamįsli-na šito, kad pradėjus keptiems balandėliams iš dangaus snigtų, juos pagriebs tik tie, kurie greite-ni ir stipresni; kad ir apsišvietęs žmogus, bet budamas fiziškai šlubas, paskiausiai nušleivos į tų balandėlių kruvą, ir ras juos kitų sutrepentus, suvoliotus ir pačius prastoosius—nežiurint, ar tie balandėliai bus Dievo ar apšvietos išmesti; nenumano ir tie, kad ir socializmo laikuose tik gudrieji ir sveiki fiziškai galės tinkamai iš tos sistemos naudoties, o kiti visi suliegi-liai pus ligonbučiuose arba maldaus almužnos iš geradaringsos valdžios... Jokia sistema pasaulij nepageris buvio tam žmogui, kuris su savo sveikata prie tos sistemos nepridės savo truso dalies, ar ta kuniško ar dyasiško. O juk mes žinome patarlę, amžinai teisingą, kad: „Sveikame tik kune, yra sveika ir dvasė“.

Labai didelis jau laikas lietuviams pagalvoti apie reformavimą mūsų esančių klubų, įvedant juose gymnastikos skyrių, ar net tveriant tam tikrus gymnastikos klubus. Kad žmonės tą greitai suprast ir apvertis, aš esu tikras. Ne enai skaičiau „Vienybėje Lietuvių“ žinutę iš So. Brooklyn, N. Y. Tenai esama jau tokio gymnastikos klubo. Šitas klubas parengęs savo pikuiniką, kuriame jo sąnariai rodė svečiams savo mitrumą bėgtyne. Publika taip užsiinteresavo, kad į pikuiko daržą suėję arti 1500 žmonių. Tai negirdėtas dėl lietuviškų pikuikų publikos skaičius!

Su džiaugsmu skaičiau laikraščiuse, kad Dr J. Šliupas važinėdamas su prakalbos agitavęs už gymnastiką, raginęs lietuvius atkreipti atidžią į fizišką lavinimąsi. Šitas nemažas mūsų veikėjas, dalyvavęs lietuvių gyvenimo kalėnuse suvirš 20 metų, pamate, ko lietuviams stoka, ir jo balsą privalėtų išgirsti visa lietuviškoji Amerika. Net jau kunigų laikraščiuse (regis „Žvaigždėje“) radosi rimtas patarimas atkreipti atidžią į vieną didžiausių mūsų gyvenime spragą—gymnastiką.

Ir kogi reikia? Juk lietuviškų klubų yra dabar šimtai; jie randasi veik kiekvienam miestelyj, kur yra 200-300, ar net mažiau lietuvių. Labai lengva nusipirkti gymnastikos pabukles, kurios apsisis į kokį 100, nedaugiau, dolerių. Pasikviesti iš pradžios mokytoją, kad ir svetimtautį, kuris duos gerą direktivą; išrašyti tam tikrą literatūrą,—ir darbas paskui pats rodyt, ko prie jo reikia. Prasilavinę klubo sąnariai užves gymnastikos maldą namuose, paskui ji pasiplatys po visuomenę ir po trumpo laiko mes pradėsime anginties sveikus piliečius ne tik iš augsusių, bet ir iš priaugančių mūsų ainių.

„Žiburėlio“ atskaita už 1909-1910 m. Sparnuotas laikas—vel spėjo vieną sykį savo ratą apskuti. Šimtai Lietuvos švieson besismelkiančios jaunuomenės vėl vienus metus savo vargelį tolyn pavilko. „Žiburėlis“ vėl vienus metus padėjo kaikiuriems iš jųjų tolimą kelionę keliauti.

Pažymėtini metai tuo, kad tam mūsų tautos ūkanuose užžibintam „Žiburėliui“ teko šiemet kiek skaisčiau suliepsnoti, ačiu plačiai visuomenei, o ypač ačiu jauniesiems iš mūsų jaunųjų, kurie, nesibijo-

dami nei žygio, nei vargo, rinko šapelį po šapelio ir vilko ant to aušuro, nuo kurio visa tauta tikisi skaistesnės aušros patekesiant. Kiek šiemet vakarėlių surūšta, kiek vargelio pakelta ypač Suvalkų g. mūsų „Žiburėlio“ naudai, mūsų gabiausiųjų vaikų sušelpimui, jų išvadavimui dažnai ir iš giltinės uagų! „Žiburėlio“ valdyba tvirtai pasitiki ir toliau savo visuomenės susipratimu, savo jaunuomenės apsakrumu. Tie metai tebuna „Žiburėlio“ švie senė gyvavimo pradžia. „Žiburėlio“ ir mūsų jaunuomenės draug, kuri kaskart augštesniais ryšiais su juo tesivienija!

Inplaukimai šiemet buvo šitokie: Iš 1909 m liko 128 r. 50 k. Narių mokesnių 340 „ 40 „ Turto parduota už 32 „ — „ Pati jaunuomenė surinko aukų 191 „ 60 „ Šiaip kitų suauk. 275 „ 25 „ Skolų sugražinta 180 „ — „ Aukos iš vakarų 151 „ 38 „ Pačių moksleivių sudėta 119 „ 77 „ Viso labo 1418 „ 90 „ Išleidimų 1329 „ 03 „ „Žibur.“ skola 215 „ 21 „ Kasoje 89 „ 87 „ Deficito 125 „ 24 „ Visuotinas „Žiburėlio“ susirinkimas buvo lepos 16 d. 1910 m. Kadangi į jį pribuvo vos 14 narių (turėtų būti bent 22, t. y. 1/3 dalis visų), todėl negalėjo vadinties tiesotu, o tik konferencija, kurios nutarimus sekantis susirinkimas turėjo teisę, peržiūrėjęs, priimti arba atmesti. Toji konferencija a) peržiūrėjo „Žiburėlio“ atskaitą ir kaso stovį ir rado viską pilnoje tvarkoje; b) priėmė šešius naujus narius; c) iš 12 moksleivių, reikalavusių pašalpos, pažadėjo pilnas stipendijas aštuoniems ir pašalpą devintam bet pašalpą, kuri gali nešti tiek—pat, kiek pilna stipendija; d) nutarė dar reikalauti nuo stipendijatų kvitų iš jiems duodamų pinigų ir pažadėjo mo, jog pabaigę mokslus, tuos pinigus gražis; e) į valdybą išrinko: F. Bortkevičienę, J. Višinskię, M. Žaidzinavičienę, Sapkauskaitę ir Romerį; g) į revizijos komisiją išrinko: d-rą J. Šlapelį, d-rą Bagdanavičių, atstovą Bulotą ir mokytoją Žemaitį. Antras „Žiburėlio“ visuotinas susirinkimas buvo rugpi-

čio 15 d. Susirinkimas skaitėsi (pagal įstatymų) tiesotas, nežiurint į atvykusiųjų narių skaičių. Nariai atvyko penki. Nutarta patvirtinti visus liepos 17 d. susirinkimo nutarimus, išskyrus vieną punktą: butinai vieną stipendiją padalinti tarp dviejų stipendijatų, duodant kiekvienam iš jų po pusę.

„Žiburėlio“ Valdyba.

Parsiduoda svarbi korespondencija.

(Atsiųsta.)

Yra dar užsilikusios korespondencijos iš „Aušros“ laikų: kunigo Gimzausko, Burbos, Arnastauskio, Railos, Mikšo, Šerniaus iš Klaipėdos, Basanavičiaus ir daug kitų. aname laike prie „Aušros“ veikusių. Toliaus korespondencijos iš „Verpo“ bei „Ukininko“ laikų: Kudirkos, Šerno, Lozoraičio, Mačio, Ranko, Matulaičių ir tt. Randasi dar korespondencijos ir iš „Apšvietos“ laikų apie atsitikimus „Lietuviškojo Balso“ Amerikoje, Šliupo ir Andrukaičio grometos, kurios gali aiškiai parodyti stovį lietuviškos dvasios aname laike. Pirkti norintieji gaus artesnes žinias per šio laiško išleistuvę.

(Red. NB. Patalpiname šį laiškelį; bet mūsų nuomone būtų geriau, jei ši svarbi istorinė korespondencija patektų ne į kieno privatinės rankas, bet į lietuvišką Vilniaus muzėjų, per Liet. Moks. Draugiją.)

Trupiniai iš kalbos srities.

Nors anglų kalba yra menama esanti toliausia nuo lietuvių ar latvių žodžiakilmės, vienok giliau įsižiūrėjus mes randame begalinę žodžių tokių—pat pas anglus, kaip ir mes vartojame. Tuli iš jų r. ds kitokią turi ortografiją, bet išsitaria grynai lietuviškai (pv. „but“—bet); kiti turi tik lietuviškosios šaknį, o kiti net taip rašosi ir taip išsitaria. Čia žemiau seka eilė panašių žodžių (pirmas—anglų, antras—lietuvių, trečias, kaip kurie—tarptautinėje kalboj, Esperanto):

- axis, ašis, aks;
- ago, atgal, ag;
- blear (bliir), blyškus, blank;

clad (kléd), apklots; cloth (kloot), apsi-klo-das; [rubas; chaste, čystas, čast; crafty, krupštus; door, duris; eat, est; flask, plėčka; gargle, gurguliuot, gargar; get, gaut; heat, kaitint, hejt, harsh, aršus, har; hilt, giltis (kardo ašmuo) inmate, įnamis; kerchief, skarytė; mind, mintis; pair, pora, par; rest, rėžtas (liekius; žygis); [rest; story, istorija (apysaka); spurt, spurdėti; soul, siela; spook, špukas (vaiduoklis); stiff, štyvas (stangrus, dir-

[zingas; saliva, seilė; spit, spiaut, sput; sabot, čebatas; tibia, štybiai (staibikau- [kauliai), stip; trumpet, trimytas; trashy, treškus; various, įvairūs; wasp, vapsva. S.

JURKA.

— Dabar tai tu laikyk, o aš dėsiu, — Jurka ragino savo bendrą mokinį, sėdintį pradinės mokyklos paskutiniame penktojo skyriaus suole. Pat-sai gi Jurka buvo atsikusęs užpakaliu į vidurį mokyklos ir klupojo ant savo suolo. Tankiausiai jis klupodavo; bet kartais inpuolę į ekstazą net ir stačias atsistodavo.

Buvo tai nedidelio ugio, apie dvylikų metų vaikiškas. Tamsūs ir gana tankūs plaukai dabino nedidelę galvutę. Tačiau jo juodos akys, kartais blizgančios, kaip katino, rodė jo tvirtą prieš ko-nors prisirišimą. Kiek tik atsimenau apie jį, nuo—pat pirmos dienos jo atsilankymo į mokyklą, jis buvo toks ir toks: nedidelio ugio, neramus, visados su baltais ir apsilvėjęs tamsiai mėlyna bluza, persijuosęs juodu lakiruotu diržu, kurį dar puošė blizganti žalvarinė sagtis. Trumpai sakant, jo aprėdalas dikėiai skyrėsi nuo kaimiečių vaikų, kurie dėvėjo ilgus, siekiančius iki blauzdų, pilkus milinius ir prie to dar smirdančius avių prakaitu švarkus, o ant kojų buvo užsimovę pilkas pančekas ir apsiavę

dar gi neapskustomis naginėmis.

Jurkos tėvas, Ivan Jurkevič, buvo kailiadirbis, kurį Rusijos valdžia, už kokį ten prasižengimą prieš jos įstatymus, ištrėmė iš Smolenskijos gubernijos į nedidelį Lietuvos miestelį, stovintį ant pat Latvijos rubežiaus. Ivan Jurkevič ir čia apsigyvenęs užsiėmė tuo pačiu amatu, kuris suteikė jam ir jo šeimynai visai užgadinantį pragyvenimą.

Ir kokį nepaprastą, labai didelį prisirišimą Jurka turėjo lošti plunksnomis! Kartais pas jį buvo galima rasti net kelis tuzinus rašomųjų plunksnų, įvairių įvairiausios rūšies, tarp kurių budavo kai-kurios ir visai niekam nebetinkančios... Pridėjus prie nykščio nago pamėginimui ar neleis per daug rašalo, ima viršūnė ir išsiskiečia į abi puses. Bet Jurka apie jų gerumą mažai tarysavo — pas jį jos visos turėjo beveik vieną vertę. Pas jį mat buvo plunksnos tam, kad lošti.

— Mano, abidvi mano! — džiaugėsi jis laimėjęs dvi plunksni, regis turėdamas poros tukstančių loterijos bilietą. — Tai neįsėpėjai ši kartą. — Na dabar tu dėk, o aš laikysiu, — tarė vėl Jurka. — Sakyk, kas: smailgaliai... ar...

— Jurka! Jurka, tu beždžione!... — sušuko mokytojas Kuznecov, kuris neseniai buvo pradėjęs klausyti šeštojo skyriaus mokinių lekcijas.

— Į kampa, ak tu!... Jurka pamažu, nenorėdamas nusirangė nuo suolo, pažūrėjo į gulinčią ant suolo atskleistą knygą, ir nesiskubindamas nuėjo pas kakalį ir tenai ilindęs į patį kauptį prisiglaudė prie jo.

Kakalis buvo tai geriausias jo draugas, kuriam jis galėjo viską, ką tiksliai žinojo ir ką tiksliai jaute, be baimės papasakoti. Jis žinojo, kad kakalis niekam apie tai nieko nepasakys. Taip juodu buvo vienas prie kito prisirišę, kaip du neperskiriami draugai. Rėdėsi, jog jie vienas kitą jau nuo senai, labai senai pažįsta. Ir kaip gi ne! Juk mūsų Jurka gana tankiai jį ir aplankydavo — du, tris, net ir po keturius kartus kitą dieną praleisdavo pas jį tai po trumpesnį, tai ilgesnį „liuosą“ nuo mokymosi laika. Kartą Jurka pabuvo pas jį net pusantros valandos. Tai ir nestebėtina, kad juodu taip susidraugavo. Bet užtai visi žinojo, kad Jurka, tai žymiausia visoje mokykloje ypata ir jog tarpe mokinių randasi net tokių, kurie net jam labai šito pavydi. Jurka buvo drąsus ir nepaisantis nei apie patį mokymąsi nei apie mokyklos discipliną.

Štai Jurka nugara priglaudęs prie kakalio, iš kurio koloninio šono veržiasi tokia maloni šiluma, žiūrį į kabančius ant pilkų ir tylių, daug mačusių ir dar matysiančių, sienų apdulėjusius zoologiskus vaizdelius. Geriausiai jam žinomi — tai vilkas, lapė, lokis, zebra, tigras, liutas... Kitų vardų jis nežino; jie tokie svetimi, kaip sunku juos ir ištart. Bėga jo akys nuo

vieno vaizdelio ant kito ir vėl apsisitoja ant varsuoto paveiklo aukšniuose rėmuose, primenančio historiską atsitikimą pas Borkus. Tasai paveikslas rodė bėgantį traukinį, kuriame važiavo Aleksandras II., Rusijos caras, ir kelis dinamito suardytus vagonus. Vienok šitas paveikslas nelabai jį teinteresavo, ir todėl jo akys perbėgo ant portreto Petro Didžiojo. Jis taip ir gerėdavo si juodais, ilgais ir garbinuotais plaukais, jo plačia kakta ir plačiomis akimis. Ypač jam patikdavo ta drąsa, kuri veržė veržėsi iš rėmų, kuri yt spinduliai tryško į visas puses iš Petro Didžiojo veido.

Jurka dabar įsiziūrėjęs į Petro Didžiojo portretą, manė e-ąs daug didesniu ir stipresniu. Ilgai dar jis butų neatitrukęs nuo jo savo akių, jeigu ne mokytojas, kuris jam paliepė eit į savo vietą.

— Eik ir sėskis, — tarė Kuznecovas paliepiamam balsu. — Ir persiziūrėk užduotą Kolcovo „Čto ti spiš muzičiok“.

Prisiartino valanda, kuomet prisijėjo iš atminties perpasakoti gana ilgas eiles, kurias Jurka buvo perskaitęs tik kelėta sykių. Atkartojo tik septynis tų eilių eilutes ir daugiau nebegalėjo, rodos, kad jam kas toks neleido; o čia mokytojas, lyg tyčia, užsispyrė, kad ištiesai ligi galui perpasakotų. Be to, nepasisekė jam kažinko tą dieną ir kitos lekcijos išduoti.

Po šito taip nelemto atsitikimo, tokio netikėto nepasisekimo, mokytojas vis labiau ir labiau pradėjo Jurką pridaboti. Bėgo diena po diena, kurios Jurkai išrodė taip nuobodžios, tokios plikos ir tuščios...

Vieną dieną perkėlus tulą mokinį iš pirmutiniojo penkto skyriaus suolo į šeštąjį skyrių, pakilo nepaprastas bruzdėjimas, ypač penktame skyriuje. Beveik kiekvienas to skyriaus mokinių statė save kandidatų į tą vietą... Nulenkę galvas žemyn, lyg ko tai bijodami ir įsmeigę akis į knygą, rėdėsi, su tokia atidžia mokinosi, tačiau su nekantrybe laukė, katram čia mokytojas pasakys eiti ir sėsti į tą vietą... Laukė visi... Laukė su plakančia taip greitai krutinėje širdžia.

Mokytojas atsistojęs prieš penktąjį skyrių viena ranka glostė juodą, kaip anglis, barzdą, antrą gi laikė įrėmę į šoną ir kažinką mąstė. Paskui taip pamažu priėjo pas Jurką, paliepė pasiimti visas knygas ir kitus reikalingus mokiniui daiktus, ir atsivedęs prie pirmutiniojo suolo lepė sėstis pridurdamas: — Čia tau bus geriau, ir aš galėsiu tave tankiau matyti!...

Menkutis.

PERŽVALGA.

„Duok man viską arba nieko!“ — šitokių daiganorių mūsų inteligentijoje tiek daug priviso, kad apšvietimo dirvon jie pradeda jau įnešti apilamą betvarkę, beviltį ir jies-

kojimus kažinkokių stebuklų, kurie susyk, o ne rimtos evoliucijos keliu, pagimdytų tarpe lietuvių angelus, šviesuolius, turtuolius, etc. Taip va „Tėvynės“ No. 41 viens iš jų, p. Stasius Longinas rašo straipsnį „Praktiškas amžis“, kuriame jis griežtai ginčija, jog pastaruoju laiku iškilęs tarpe amer. lietuvių amatų judėjimas esąs nevietoj, nes jis pakenskiąs abelnamjam žmogaus švietimuisi, kurio Amerikos mokyklose nėra. Peržergęs visos Amerikos industriji nes mokyklas, kaipo netikusias, autorius rodią sutverti tokią, kurioje butų išguldoma štai kas: lietuvių kalba, Lietuvos istorija, geografija, pradinė matematika, literatūra, gamtos mokslas ir dar net „etc.“ Tokiu būdu butų kas tokis panašaus į sujungtą publišką moksleinę su amatų mokykla, kurion reiktų ateiti žmogui su pundu knygu, su skrynja įrankių ir su dvigubu išteklium dvasiškų ir fiziškų pajėgų, o diena turėtų susidėti iš 24 valandų. Na, jei šitaip mėš maišytum į kruvą švietimo si ir industrijinio lavinimosi sistemą, tai nei apšvietų žmonių, nei lavių amatninkų turėsim. Ir tai bus elgimos visai ne pagal „praktišką amžį“, kuriame kiekvienam dalykui yr savo vieta, bet „Adomo amžį“, kur reikėjo sykiu mokinties orės ir rašymo biblijos.

Didžiausi bet gi klaida p. S. L. ir kitų, kurie peikia industrijinę mokyklas (kurių, matomai, nepažįsta): čia yra tiek duodama mokslo, kiek tik paugęs darbininkas gali prie amatų mokslo pakelti; ir todėl nereikia jieskot kokių nors „savų“ sistemų „duok man viską“, o atpenč imt tik nuo amerikoniškų mokyklų pavyzdį, tveriant lietuviškąs.

„Rygos Garsė“ p. Agaras sako, jog Mokslo Draugijos namams, arba kaip mėš amerikiečiai vadinam — Lietuvos Namai Vilniuje iksiolai dar tesudėta 5,000 rub., o pradėjimui statyt reikia kokios dešimties. Nurodo priežastis, kodėl mažai aukų tesuplaukė (kurių gal didėnė pusė bus — iš amerikiečių, pridėsim):

„Liaudis mažai teatjaučia tą dalyką, kunigija tyli lyg ko bijodama, o turtuolių labdarų dar neturime savo eilėse“.

Kaipgi tą namą ingyti? — toliaus tėsia p. A. „Gerai esą butų, prie dedamų aukų apskelbti subskripcija — šėrus (akcijas) ir užtraukti paskolę. Nors pat-sai namas, jeigu susidėtų iš kokio 30 ruitų, išneštų į 250-300 tuks. rublių, bet užtai inplauktų kasmet už rentas į kokį 30 tukst. rub.

„Mėš manėme, kad tuli Lietuvos laikraščių leidėjai turri didelę „fanaberiją“ tik linkui brolių amerikiečių ir tik jiems nesuintinėja nei naujai išleidžiamų knygų nei laikraščių pasizurėt. Pasirodo, taip daroma ir ten-pat ant vietos. Taip, „Liet. Žinios“ rašo, kad lietuvės „katalikės-motėrs“ savo leidžiamoj organo „Lietuvaite“ netik neišsintinėję kitiems laikraščiams savo pirmojo numerio, bet nei prašant

mainais neišunčią! Tai bent mūsų laikraščių etika!

„Lietuvoje, kaip žinome, kaimiečiai stogus dengia šiaudais arba lentomis. Brangstant šiaudams ir medžiams šitokie stogai daug apseina, jeigu dar ne-kaityt ir to, kad jie greitai prakiūra, pudo sienas, arba vėl labai lengvai pasiduoda ugnei. „Žemdirbio“ No 15-16 p. Justinas Brakauskas (kurlandietis lietuvis) pataria stogus daryti iš cementinių čerpių, kurios neperbrangiai pareina. Atsidarytų Lietuvos je tiesiog nauja, didelė ir naudinga čerpių įramonė. Bet nėra mokačių to darbo. Todėl p. B. kviečia gabesnius lietuvius to amato mokinties Bielokrinicon, jojo adresu: G. Kremenc, Volynskoj gub., Liesničemu Bielokrinickaho kaz. imienija, J. G. Brakovs komu.

„Rygos Naujienose“ p. J. Voicekauskis labai tamsiai apipiešia rygiečių lietuvių atšalmą nuo kooperacijos. Vietinės Liet. Vartotojų Draugijos nariai, iš 130 narių vos 10 tesilanką sankrovon, į visuotinius susirinkimus ateina vos dvi penktos dalis narių, ant paskaitų — nesilanki.

Reiškia, iš to atžvilgio rygiečiai nenubėga toliau už amerikiečius lietuvius.

Bylos užlaikraščių prasižengimus valdžiai da neušibaigia. Taip va, „Liet. Žinios“ rašo, jog P. Vileiši, jau kelintas kartas tampytą po teis mus, vėl teis 7 d. spalio, draug su korespondentu K-liu už tilpusią buv. „Viln. Žiose“ No. 106 žinią apie Virbalių sargybos darbus.

„Tėvas Kazimieras“, kuris Amerikoje tik-tik nebesutverė pamišėlių armijos, vazinėja su misijomis po Lietuvą. Vilniškė „Viltis“ praneša, jog nuo 1 iki 5 d. spalio mėn. jis busias Kvedarņoje, Kauno gub.

„Saulė“ praneša, jog Plymouth'e, Wis., ant savo firmos pasimiręs ir 3 d. spalio tapęs pala'dotas gana gerai seniaus lietuviams žinomas kunigas, Dr. Mot. Juodišius, kuris da su Dr. Šliupu vaidijosi ir jo leidžiamą „Lietuviškąjį Balsą“ buvo amerikiečiams lietuviams po iškeikimo bausme uždraudęs skaityti. Velionis buvo 56 metų senumo, paskutiniaisiais laikais sandarbininkavo tik „Saulė“, ant kurios buvo „mokyčiausiu lietuviszku kunigu Amerike“, nes išvertė iš francuzų kalbos pasaką „Kapitonas Velnias“.

Viln. „Viltis“ pradėjo spauzdinti Vinco Krevės indomią dramatišką apysaką iš 4 veiksmų su įžanga „Sarnas, Dainavos Kunigaikštis“.

Nauja Lietuviška opera. Girdėjom, jog p. M. Petrauskas taiso naują lietuvišką 5 veiksmų operą „Eglė“, pagal velionio Guzučio (Fromo) to-paties vardo veikalą. Škičas pirmojo akto jau e-ąs užbaigtas.

Lietuvius perspėja nuo sillonistų. „Vadovo“ 26 nr. pradėta spauzdinti ilga pope-

žiaus Pijaus X gromata, kurioje katalikų bažnyčios galva pasmerkia žinomą „sillonistų“ judėjimą. Draugija „Sillon“ buvo kadaisiai kunigų remiama ir užtariama; susidėjo jon vien pažangesni klerikalai. Bet Roma nužvelgė sillonistų jau nebe gerą pokrypsnį. Svarbiausi jų klaida esanti, anot popežiaus gromatos, demokratiški palinkimai ir per daug liberališkos pažiūros į darbininkų luomą. Si „Sillon“ katalikų bažnyčia netenka d delio rinkio, kuris ją rišė su pažangesne gadyne. Ar daug sillonistų yra tarpe lietuvių klerikalų, nežinia.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

Rusija. Rašo iš Peterburge, jog paskutiniu laiku caras labai inpykęs ant Finlandijos seimo ir sutinkąs užtennykščio gen. gubernatoriaus patarimu, kad Finlandijos seimas reikia uždaryti ant visados. Finlandija esą tuomet pasiliktų paversta į vieną iš rusiškų provincijų, kuriai butų pripažinta tiktai keleto atstovų mandatai į Dumą, o jokios kitos atstovystės nebe butų. Jeigu ištikrųjų caro valdžia papildytų tokią negirdėtą prievartą, tai Baltijos kraščiais galima bus tikėtis didelių atsitikimų, kurie kažitiek ar neatsilieps kenksmingai ir pačioje Rusijoje.

Portugalija. Po revoliucijai šalis veik visiškai nurimo ir naujos respublikos valdžia pradeda rėdyti šalį. Kaip ir reikėjo tikėtis, visų pirmu ji pasistengė suvaržyti kunigiją ir zokonus, kurie galėjo dar ilgai kurstyti žmones prieš respubliką. Todėl juos pėmė labai trumpai: klioštorius uždarė, savuosius zokoninkus ir mokinius išsiuntė į gimtines vietas, o svetimus — už rubežiaus. Dabar buri ai zokoninkų tvylinėja parubežiais, vieni ketindami įsigauti Italijon, kiti — net Amerikon. Bet Italija pasiskubė uždrausti jiems inėjimą pas save.

Pabėgusiam ex-karaliui Manueliui su šeimyna žada duoti prieglaudą Anglijos karalius Jurgis. Su tuo tikslu išsiuntė į Gibraltarą jachtą „Victoria and Albert“, pargabenimui pabėgėlių į Londoną. Manuelius išleido manifesta, kuriame nieko griežtai nepasako: ar jis da turi viltį sugrižti ant sosto ar ne. Nusiskundžia tik, kad jo puolimui kaltiesą ministėriai, kurie jį apleidę. Svetimos šaljs, nors neskubina paduoti rankos naujai respublikai, bet nieko nedaro ir priešais.

Ispanija. Atstovų rumas nepaprastame susirinkime nutarė ir apskelbė, kad Ispanijoje jau ir dabar yra net pėdaug zokoninkų, todėl jokiū budu nebus leidžiami tie buri ai zokoninkų, kurie šiomis dienomis tapo išguiti iš Portugalijos. Jei ir priims, tai tik tuos, kurie yra ispanai.

Spalių 14 d. Barcelonoje atsidarė Tarptautiškas Laisvamanių Kongresas. Viskas ramiai prasidėjo, tiktai polic-

ja uždraudė viešas prakalbas, kuriose laisvamaniai rengėsi užpulti ant valdžios.

Revoliucijos judėjimas Ispanijoje, nors neaptilo, bet ir nepažengė pirmyn. Nuo to laiko, kaip premieras Canalejas išskėlė kovą su Romos Vatikano, republikonai prisidėjo prie jo, kadangi jų vyriausias tikslas ir buvo suvaržyti kunigiją.

Francija. Visa šalis pastiro išgirdusi, kad 300,000 gelzkelio darbininkų išėjo į generališką streiką: iš vienos pusės pradėjo stingti visas judėjimas, iš antros prasidėjo susirėmimai ir muštynės tarpe armijos bedarbių ir policijos bei kareivių. Sustojo traukiniai ir jau net laiškamams nešioti buvo parengti orlaiviai. Didiejiams miestams, kaip va Paryžiui grėsė badas.

Valdžia labai griežtai griebsė už streiko malšymo. Pirmiausiai pastatė ant karės padėjimo visą Franciją. Paskui emė areštuoti streiko vadovus. Suimta apie 200 žmonių, tų tarpe nacionalinis streiko komitėtu prezidentas Lemoine, ir „Humanite“, social stų laikraščio redakcijoje rasti žmonės, kurie podraug su 16 seimo deputatų socialistų ir jų vadovu M. Jaures, iki paskutiniosios nesidavė areštuoti.

Po to visko streikas tapo sulaužytas. Dabar jau veik atėjo viskas į senas vėzes.

Turkija. Vietinės valdžios vienok neįtengė atgauti visų turtų buvusiojo sultano Abdul Hamido. \$4,000,000 šito turto buvo Vokietijos bankuose. Suprantama, kad gudrus vokiečiai nenorėjo štos sumos atiduot, bet po ilgų tarmųsi už tuos pinigus inkišo turkų valdžiai du pasenusius laivus!

Tibetas. Kaip žinoma jau, Tibeto valdonas arba tenykščių mongolų popežius Dalai Lama, pabėgo iš sostapilės Lassa ir pasislėpė nuo Chinų valdžios Indijose. Dabar Chinų valdžia susekė, jogei jo vietininkas tulas pasenęs opatas, siuntinėja pabėgėliui ginklus ir paramą. Veikiai opatui buvo nutarta nukirsti galvą. Bet tibetiečiai jį išvogė ir paslėpė. Po to iškilo po visą Tibetą dideli judėjimai prieš chinus.

Chinai. Pereitą savaitę tapo sušauktas pirmasis chinų parlamento augštesnis rumas. Šimtas atstovų jan inėjo išrinktų gubernijų seimeliuose, o kitą šimtą surinko sostas pagal savo nuožiūros.

IŠ VISUR.

Paėjo paskalas, jog garsusis Rusijos šnipų vadovas, Evno Azevas, gavęs galą — butent jį rusų revoliucionieriai suradę Wiesbadeno madyklėse, Vokietijoje, ir užmušę. Reikia pridurt, kad pirmo jau du sykiu buvo pranešta, jog Azevo gyvo nebėsa.

Pirmuoju pusmečiu 1910 m. Rusijoje išgerta degtinės 41,103 kibirų, ir valdžios monopolija iš to pelnusi 350,

247,000 rub.

× Japonijoje pradėjo burais areštuoti socialistus ir anarchistus. Valdžia ieško ir nesuranda, kas surengė pasikėsinimą ant Makedo gyvasties.

× Varšuvoje šiemis dienomis suėmė Paulinų zokoninką. Damazą Mac chą, kuris vėliau prisipažino užmušęs savo brolių ir užsuvęs jį į divoną. Suimta podraug ir užmuštojo patė, su kuriu zokoninkas turėjo meiliškus prietikius. Prisiip. žino taip gi Damazas, kad jis ir jo brolis su pačia, visi apvogę Čenstachovos Paneles abrozę, kas savo laiku padarė d dešį triukšmą.

× Cholera jau pasirodė ir Anglijoje. Viename iš ligonbučių pasimirė žmogus, tikrais choleros simptomais.

× Dideli sumišimai įvyko Reimsheide, Prūsijoje; policija su nuogais kardais besklaistydamą angliškais, labai daugelį jų apkapojo.

× Tragiškai prazuvo žinomas anglų geografai, Th. Bellis, daręs tyrinėjimus Pietinėje Amerikoje: irdamosi per upę su luoteliu, išvirto ir tuojuos jį prarijo didelis krakodilius.

Iš Lietuvos.

Vilnius. Žmonės paukščiū. Rugs. 5 ir 6 d. vilniečiai turėjo progą pamatyti, kaip žmonės lekioja ore. Orlaiviai buvo dvejos mados — vienas labai panašus į didelį žirgelį ar peteliškę, o kitas kitoks, bet trumpai aprašyti negalima. Lekiojo labai puikiai, abi dienas po keliolika minučių, ir atlėkęs nutupė lygiai toj pačioj vietoj, kur pakilo. Iškilę buvo ligi 90 sieksnių aukščio, o į minutę nuklėta netoli 3 verstus (į 23 min. 40 sek. 60 verstų).

Pilviškiai, Mariamp. pav. Kratos. Rugsėjo 23 d. Jurkšų sodžių pas J. Danskevičių trys Pily žemsgariai krėtė jau antrą kartą Rugs. gi 26 d. nuo pat ryto vėl du zandarai su vietiniu vyresniuoj žemsgariu ieškojo uždraustų raštų. Rado keturias „negeras“ knygeles, keletą No. „Žvaigždės“, kuriuos paėmė su savim, ir kartu arštavo Juozo brolių Pijūšą, bet tas pabėgo.

J. Vaidyla.

Višakio-Ruda, Mariamp. pav. Labai malonu paminėti, kad čion apšvietimas metis išmedžio žengia šiek-tiek pirmyn ir pirmyn. Anais metais čion buvo susitvėręs „Sviesos“ skyrius... bet šiaurės vėjai jį išblaškė. Dabar šią vasarą čion susitvėrė „Žiburio“ skyrius.

O ir laikraščiai į Rudą pareina nemažai. „Saltinio“ — 65 egz., „Spindulio“ — 15, „Vienybės“ — 8, „Lietuvos Ukininko“ — 12, „Garnio“ — 3, „Vilties“ — 1, „Draugijos“ — 1, „Liet. Žinių“ — 3. Iš Amerikos pareina: „Vienybės Lietuvnikų“ — 4, „Darbininkų Vilties“ — 1, „Kovos“ — 1, „Keleivio“ — 1, „Laisvosios Minties“ — 1, „Saulės“ — 1.

Tatai išviso į Rudą parei-

na 115 lietuvių kalboje laikraščių iš kraštos, o kitiems rodos, pareina per raštinę

Jonas Višakis

Daugiai, Trakų pav. Rugsėjo 29 d. klebonas sakė pamokslą apie daug norėjimą. — Jeigu, sako, žmogus pradeda rinkti pinigus, tai jo širdis pasidaro kaip koks mašas neprildomas... Bet užmiršo klebonas, kad ir jam pačiam tie žodžiai labai tinka... Už viską ima brangiai, o kad reikėjo rusio (sklepo) stogus dengti, liepė žmonėms po kuli atvežti — o pats šiaudais apšvertęs... Ir dar per mišias ramumo neduoda, vis nežinia kam pinigus renka. Svečių laukdamas vėl liepia vežti avizas, ir tai vis dar mažai...

Klausytojas Kuklis.

Teterviniai, Skrabotiškio val. Sventoji gydytoja. Neseniai pas mus iš Biržų atsilankė „gydytoja“ Kontrimavičienė Atvažiavus tuojuo pradėjo pasakoti, kad ji turinti paliudijimus nuo popežiaus ir gubernatoriaus — jog ji gera gydytoja. Žaibo greitumu žinia aplėkė visą apylinkę, ir tuojuo moterėlės pradėjo nešti rubliukus... „Sventoji“ gydytoja prisiima net stebuklus parodyti. Taip, ji apsiima išgydyti vieną jaunikaitį prieš 15 metų apakusį, kurio net tikri daktarai neišgydė. Bet ji ligšiol dar nei vieno neišgydė, nors jau tįs savaitės kaip čionai darbuojas. Taigi moterėlės, netikėkit tokioms gydytojoms ir dykai savo rubliukus neblaškykit.

Ig. M. Gudus.

Nociunų valčius, Panev. pav. Mūsų apylinkėj žmonės sujudo skirstytis į vienasėdžius. Per pastaruosius trejus metus išsikirstė šie sodžiai: Steigviliai, Višeikiai, Bardiškiai, Skaruliai, Pikėiniai, Dangeliniai. Deržinuos dabar matuoja, o Kukų sodžius matininko laukia — nu tarimą jau padarė. Kurie išsikirstę, visi džiaugiasi.

Višeikietis.

Plungė, Telšių pav. Plungės parapija didelė, bet gero tai maža. Laikraščių mažai kas teskaito, mokslas keikiamas. Yra dar bažnyčios knygynelis, bet knygy geresnių ir gi nėra. Tik degtinė ir alus smarkiai naikinama — 3 monopoliai ir net 4 traktieriai.

Lietuvaitis.

Baku, Kaukazas Čion yra nemažas lietuvių skaičius. Kaip visur taip ir čion mus lietuviai, pakliuvęs tarp svetimų, tuoj iškrypsta iš lietuviškos vagos ir jungiasi prie lenkų arba vietinių gyventojų. Štai keli pavyzdžiai: tėvai tarp savęs nors kalbasi lietuviškai, bet su vaikais — rusiškai; užklausus, dėlko su vaikais nekalbat lietuviškai, gavau atsakymą, kad nemoką. Aš, žinoma, neturėjau ką atsakyti; o daugiausia čia yra lietuvaiečių-tarnaičių, kurios savo galybę rodo nors labai bloga, bet visgi lenkiška kalba. Bet ir šnip girdint čion lietuvių kalbą, tai net koku darosi. Visgi skaityt lietuviškus laikraščius mėgtų, nes,

kad sugriebia lietuvišką laikraštį, tai taip ir leidžia per viens kitą, lgi tas visai nesu-nyksta, bet išsirašyt laikraščius nenor. — Lietuviškų laikraščių kiek patyriaus, pareina: „Liet. Žinių“ — 2 egz., „Liet. Ukin.“ — 2, „Vilties“ — 1 ir „Saltinio“ — 1, daugiau rodos ir nepareina. Viršminėti laikraščiai pareina 4 žmonėms.

Zakrastijonas, tarp kito ko, pardavinėja ir lietuviškas knygeles, tarp kurių mačiau: „Kaliniai“, „Liudna pasaka“ J. B. no, „Liet. Uk.“ išleidimai ir dar elias. Nors tokių knygyčių labai mažai čion, bet ir tų pačių neperka dėlto, kad už jas ima „po-kaukazsku“ (suprask, brangiai).

But gerai, kad bakiečiai spiestųsi į kuopą, žinotų vienas kitą, o tuomet bendrai pasikalbėtų apie visokius reikalus, išsirašytų sau patinkamų lietuviškų laikraščių ir knygy, ir tuomet už jas niekas neturėtų tiesos imti „po-kaukazsku“. Pagalios, visgi ką nors naudingo būtų galima nuveikti, kaip girdis krutanius tautiečius Orenburge, Maskvoje, Odesoje, Kieve ir dar kai kur.

B Ž-kis.

Iš šnipų pasaulio. Pirma visi stebėjosi, kokiu būdu Burcevas suseka tiek daug šnipų-provokatorių, patsai netar naudamas policioj. Dabar išsiaiškino štai kas. Vyriausiam policijos departamente apie 20 metų tarnavo koks tai Leonidas Menšikovas. Jo žinioje buvo visos didžiosios šnipų paslaptys. Per tiek metų jis tykiausiai tarnaudamas surinko begales dokumentų apie šnipus, jų darbus ir kt. Nepersenai tamsai Menšikovas atsisakė nuo vietos, išvažiavo užsienin, išivežė su savim visus tuos dokumentus ir dabar rengiasi apskelbti pasauliui visus Rusijos policijos ir šnipų darbus. Jisai tat ir suteikdavo žinias ir Burceviui.

(„Liet. Ukin.“)

Vilniuje. Teismas. Spalio 7 dieną Vilniaus apygardos teisme paskirta svarstyti byla buvusios „Liet. U-ko“ redaktorės p-lės Kastancijos Gaigalytės.

Peterburgas. Dailininkas J. Zikaras išdavė egzaminus į Dailės Akademiją. Jis bus pirmutinis lietuvis, kuriam atsivėrė Akademijos durys. Galima jį pasveikinti ir palinkėti pasėmingai baigti mokslą.

Bitninkas.

Redaktorių atsakomybė. Vidaus reikalų ministerija sutaisė naują smanymą apie laikraštijos atakomybę. Buvo pasklides gandas, buk tuo naujuoju įstatymu busią paskirtos bausmės ne atsakomyjū, bet faktiškų (trkųjū) redaktorių. Bet dabar paaiškėjo, kad pasklides gandas buvęs neteisingas. Faktiška sai redaktorius ar kaltinamojo straipsnio autor us atsakysias tik tuomet, jei atsakomasis redaktorius prirodysias teismed, kad tuo laiku buvęs kur kitur išvažiavęs, ar kad straipsnis buvęs be jo žinios padėtas laikraštini. Bet ir dabar

taip yra. Tat nieko čia naujo.

Pametė stačiatikių tikėjimą ir perejo katalikyben nuo balandžio 17 d. 1905 m. iki šių metų apie 233.000 žmonių; iš to skaičiaus Lenkose — 168 000, Lietuvoje ir Guduse — apie 62 000. Liuterių tikėjimą priėmė 14 500 stačiatikių, daugiausia iš Baltijos pajurio krašto (apie 12.000). Mahometo tikėjimą perėjo net 50.000 stačiatikių, daugiausia iš Užv. lgio. Pagalios, 3 400 stačiatikių perėjo budizman, apie 400 priėmė žydų tikėjimą ir apie 150 žm. sugrįžo stabmeldystėn.

Užnot arklių-vilkus užkinkė. Kazinkoks Juozas Repečka, prieš 26 metų išstremtas iš Kauno gubernijos kurten Rusijon, neseniai baigęs savo bausmę, pasirengė sugrįžti tėviškėn. Jisai turėjo išugdęs porą vilkučių, kurie taip su žmonėmis apspirato, kad Repečka, neturėdamas pinigų arklams pirkties, sumanė tuos vilkučius užkinkyti. Pradėjo kelionę. Kazin-kas padarė su juo laizybas, kad tas toli nedavžinos vilkais. Laizybų pinigai — 500 rub. turėjo būti išmokėti Repečkai Peterburge, jei jisai atvažioutų vilkais net ten. Repečka tikėjosi. Bet — kelyje, palei Ekaterinburgą, Repečka susirgo ir mirė. Pirma laikraščiai buvo paskelbę, kad mirė jisai cholera. Dabar rašo, kad tai buvusi ne cholera, bet šiaip vidurių liga. Nabagai vilkai paliko dabar be priežiūros.

(„Viltis“)

Senapilė. (Mūsų kor.) Kokią turim policiją tegul liudija šitoks atsitikimas.

16 rugsėjo ukin. An. Gurevičius užėjo alinėn ir rado Senapilės miesto staršą girtą ir juokdamasis pasakė: tai kokia mūsų policija, žiurėkit. Žemsgaris pasijuto užgautu ir areštavęs jį nugabeno cipėn.

Ant ryt išsipagiriojęs pamatęs, kad blogai paielegė, dar tamsoje nubėgo į kalėjimą paleisti Gurevičių, bet šis atsisakė eiti sakydamas, tegul da prašvis, pažiūrėsim už ką tu mane areštavai.

Gurevičius ant žemsgario padavė skundą pavieto viršinininkui, darodamas liudininkais apie jo girtumą. Žiurėsim, kuom tas pasibaigs: ar patupdys žemsgarį keliom parom ar gal da Gur. liks kal tu už pašiepimą policioj. Galima čia visko tikėtis.

Tekšys.

IŠ AMERIKOS

„Biez Božy“ po teismu. Krasos žinyba patraukė teisman lenkų satyros laikraštį „Biez Božy“, einantį iš Chicagos, už indejimą karikaturos — paveikslėlio: kunigai edintys su merginomis apie nustatytą bonkomis stalą. Valdžia šitame nužvelgė skelbimą nemoraliskumo, ir matomai, kunigams įskuodus, nori „Biez Božy“ („Dievo Botagas“) laikraštuką uždaryti.

55 kalnakasius užgriuvo. Starkville, Colo., angliu-

ka-yklėse plyšus gazams užgriuvo žemėse 55 darbininkus, iš kurių arti 30 yra lenkai, o gal yra koks vienas — kitas ir lietuvių. Gelbėtojai pasiekė jau 900 pėdų gilumon, bet gazo troškunami, priversti buvo sugrįžti.

Girių gaisrai. Kaip vėliausios žinios pareina, tarp Kanados ir Minnesotos valstijos visu plotu dar tebesiaučia baisūs girių gaisrai. Sudegė apie vienuolika miestelių ir nesuranda apie 2000 žmonių. Iš tų 200 rado tikrai sudegusius. Keli tukstaučiai padegėlių danginasi tolyn nuo gaisrų, bet keliose vietose ugnis juos buvo giriose apsupusi ir nebeišleido. Daugybė be pastogės ir renkama jiems aukos.

Baisi tai nelaimė! Ir kas už tai turi atsakyti, jeigu ne valdžia, kuri prie apsaugojimo girių iš anksto neprisirengia.

Kiek iš Amerikos išsiunčiama pinigų. New Yorko „Times“ apskaito, kad per metais metais įvairi ateiviai iš Amerikos išsiuntę \$275,000,000 į užsienius. Todėl nurodo, kad Amerika ateiviais esanti kasmet „nubėdinama“. Tik už miršta, kad ateiviai trisyk daugiau turto Amerikai palieka savo darbu.

TARP AMERIKOS LIETUVIŲ.

New Britain, Conn. (Mūsų kor.) Viename „V. L.“ numeryje buvan rašęs, buk lietuvių nauja bažnyčia lėsuos apie \$30.000. Tai buvo semta žinia iš „The Hartford Currant“, į kurią gal klebonas buvo padavęs tik tiek mažai; dabar kada bažnyčios planas tipo atiduotas pasiulai kontraktorių, kurs už kiek apsimins patstatyti, tai už mažiausiai \$55,375 apsiėmė p. Thomas Reilly iš Philadelphijos. Daugiausiai norėjo F. T. Nesbitt iš New Yorko, — \$67 089. Kontraktą patvirtino vyskupas J. J. Nilan iš Hartfordo.

Mūsų klebonas sako, vat kad taip nors šimtas asabų paaukotų nors po \$100, tai joki strioko nebutų su statymu bažnyčios; bet dabar, girdi, tai net baisu, nes visų metų inėjimus reikš apmokėt tik procentams. Tai šventa teisybė; bet reikia žinot, kad vargiai užteks dar metinių inėjimų; juk reikia žinoti, kad pusė tos sumos kaštuos da viduj reikalingi daiktai: vargonai, paveikslai, ir tt.

Kalbama buk „Apšvietos“ dr-tės pereinam susirinkime buvo kokios tai diskusijos; girdėjau vieną šnekant, sako: „Tai girdi tas Karolius Senkus, — reikė ir susimšlyt tos diskusijos; mitingas jau pasi baigė, tai kurie likome, visiems tos diskusijos patiko, ir po kitam mitingui vėl darysim; jau aš ir klausimą turiu išrisimui.“ Sakau, tai ką gi tokio? Na gi: ar draugystės pirmininkas gali draugui sakyti: „Suns-snuky, uždaryk burną, ba koros uždėsim.“ Na, sakau, tai turėsite svarbų klausimą išti. Geros kloties...

Nedėlioje 8 d. spalio mūsų klebonas per pamokslą kaip ten nuo balių, priėjo prie veselių, tai kad davė tai davė pipirų visiems, kurie daro mestuves per vesiles; sako, begėdžiai tie, kurie degtinės prisiveža ant veselios ir bando žmones nugirdyt, kad daugiaus mestų. Ir iš teisybės, esu patyręs, kad nekurie į veselių atėję, girdi, taip nusigeria, kad pradavanoja netik ką su savim turi, bet da prašinėja, kad kas paskolintų; o tie (suprask jaunavedžiai) torielką pasidėję primanytu, tai ir skurą nuluptų už tą čerką arielkos. Todėl, sako, susipraskit kad jūs nei kiek ne kitai darote už tą, kuris su akmeniu į galvą žmogų užgauna, ir jį apsvaiginęs pinigus atima.

Kaip tas vienok išėina, sunku suprasti.

Schenectady, N. Y. Šitas miestas su 80,000 gyventojų stovi prie upės Mohawk ir Erie kanalo. Čia yra didžiausia visame pasaulyj elektros išdirbystė.

Lietuvių skaitoma į 400. Tik per paskutinius dvejus metus priaugo didesnis skaitlius lietuvių; retas kuris iš jaunimo neskaitė laikraščių, tvėrėsi visokios draugystės; po tam savo reikalams buvo nupirktas namas (Lietuvių Apšvietos Klubas), užvesta vakarinė mokykla, kurioje mokytojas anglas, mokino angliškos kalbos. Malonu buvo atsilankyt tame namelyj, kur jaunimas susijęs mokinosi teatrus lošt, skaitė laikraščius ir visokias mokliškas knygas, dainavo visokias dainas, kartas nuo karto kvietė visokius kalbėtojus. Kur gi šiandien tas viskas dingio? Iš ko prasidėjo tasybės po teismus ir kas supjudė brolių su broliu? Tai sėkla pasėta kun. Židanavičiaus (Am-terdamo kleb.), kuri šiandien išduoda vaisius. Nerašau niekad korespondencijų į laikraščius, bet už nuodėmę laikyčiau šį atsitikimą, jeigu nepraneščiau visiems Amerikos lietuviams, kaip mūsų dvasiška hierarkija stumia mus į kraštą prazuities.

Kun. Židanavičius aiškiai matė, kaip schenectadiečiai darbuojasi ir kila susipratime. Tad jisai parsikvietė kun. Pėžą (aš mačiau „Keleivj“, kad kun. Pėža kitur apskriaudęs į čia atvyko) ir pradėjo kalbint schenectadiečius, kad jie bažnyčią statytų. Abudu kunigeliai lankėsi pas mus rinkdami pinigus, lenkų bažnyčioje sakydavo pamokslus, per kuriuos keikė ir niekino mūsų klubą, pravardžiavo daugiau atsizymėjusius lietuvius, o kurie skaito „Vienybę Liet.“ ir „Keleivj“ liepė išvaryt tuos iš savo namų ir su jais nedraugaut: žodžiu, mindė po kojom viską, kas mums buvo šventa ir brangu!... Iš to jau matosi, kad jie ne doros mokino, ne Dievo žodį skelbė po mus padangę, bet pjūdė vienus ant kitų. Bet mes to nepaisėm ir savo užduoties laikėmės: ne bažnyčią statėm, bet draugus kvietėm, kad prie mūsų prisidėtų. Kada mes parsikvietėm kalbėtoją, kunigėliai

saukė prie parapijos susirinkimo; bet ant jų (kunigų) su sirinkimo retas kuris lankėsi, o ėjo prie mūsų. Aiškiai kunigėliai jau pamatė, kad čia bažnyčios nepastatys, todėl surinkę apie \$300, sustojo darbavęsi, o kun. Peza nežinia kur dingo. Ir kieno mašnoj parapijos pinigai randasi, neteko man girdėt, o jau metai praėjo. Ir vėl jau nusidžiaugėm, kad mes laisvi!... Bet kun. Židanavičius kitaip manė! Jisai Amsterdame per pamokslus keikė mūsų klubą, merginoms liepė pas mus nesilaukyti ant balių, o kurios jo neklausė, tas šaukė, vardais ir pavardėmis, kad su jom niekas nedraugautų. Merginos, kurios tuomi buvo ižeistos tarp Amsterdamo fanatikų negauna vietos ir į Schenectady atvažiavę uždarbiauja. Po tam kvietė į savo kleboniją jam patsidavusius schenectadiečius, kuriems jisai taip inkalbino: „nuėkit į jų klubą ir muškite juos; jums už tai ne bus grieko.“ Nepadrosiu vardu tų ypatų, į kurias tą šnekėjo, jai bent reikale. Tas jam nusidavė. 24 rugsėjo du mūsų nariai tapo areštuoti už pardavinėjimą klube alaus; skundikai du ir abudu pijo-kauja, nemoka nei rašyt nei skaityt, nei angliškai kalbėt, jauni vyrai. Tai kokius kun. Židanavičia vadina gerais žmonėms! Abudu gi skundikai buvo pagauti teisme meluojant. Todėl teisma padavė į „Grand Jury“, kuris atsibus po naujų metų, o kaltininkai turėjo užsistatyt po \$1000 kaucijos.

Tai ko išmokino mus tas, kuris ant lupų nešioja dorybę ir skelbia Dievo žodį!... pasi-dziaugkit schenectadiečiai. Lietuvoj persekioja mus šnipai, o čia kunigai; neduodamus žengti civilizacijos keliu su kitomis tautomis ir trukdo mus ant kiekvieno žingsnio.

A. V. V. is.

Brooklyn, N. Y. Čia žada iškilti žingeidi byla. Žinomas P. Sinkus skundžia Mildos Choro viršininkus: J. V. Lutkauską ir J. Stankevičią, reikalaujamas net... \$25,000 00, už „garbės nuplėšimą“. Mat kadaisiai jis buvo pašalintas iš choro už rašinėjamą anonimiškų laiškų ir jo ranka buvo pripažinęs raštų ekspertas, p. Spencer. Šitą provą parėmusi ir sudėjusi jos varymui pinigų New Yorko L. S. S. 52 kuopa.

Jievtė.

New Canaan, Conn. Darbai slenka labai povaliai, iš priezasties vandens stokos — viskas išdžiūvo, o lietas nėra. Republikonai čia laimėjo visus urėdus ir saliuonai paliko po senovės. Iš to džiaugsmo po rinkimų saliuonikai taip įvaišino kostumerius, kad net daugelis šaltojoj atsirado; tarpe tų atsirado ir 3 lietuviai: F. ir T. Navodvorskiai (tėvas su sunum) ir J. Jankauskas, kurie su lenkais buvo susiginčiję apie savo kalbos turtingumą. Kad geriau prirodyti, lenkai

šoko su kumščiais, lietuviai atsispyrė ir vienam išmušė akį, o kitam ausį nutraukė. Apgaletai lenkai pasi-kundė teismui, kuris lietuvius nubaudė po \$22 80 už peraugštai savo tautos kėlimą.

Tėmytojas.

Cambridge, Mass. V. Debesis su M. Kazlauckiute nuėjo pas kun. J. Krasnickį imti šliubo, bet atsisakius mokėti \$25, kunigas užgriebė jų iš court'o išimtą laisnį, sakydamas: „nei 500 policmanų jo išmanęs neatims.“ Tačiau, patsiskundus, atėmė ir vienas policmanas, tik du sykiu turėjo eit.

Nesenai tapo suvažinėtas 8 metų vaikiukas, einant į mokyklą. Biedna motina ėjo rinkdama jo palaidojimui aukas, bet kun. Kr. ją išginė: esą „tu skriaudi mano parapijonus kolektuodama; eik sau po šimts vel...“ Bet lenkų kunigas palaidojo lavonėlį uždyką.

Nežinia kas mūsų kunigui ir pasidarė, nes ir savo gaspadinę sako sumušęs ir išvaręs. Taip gi spalį 9 d. buvo sušaukęs parapijos mitingą. Priėjus svetainėn žmonių, kunigas pradėjo rekti: „Laukan jus socialistai ir bedieviai!“ Tada visi pasikėlė ir išėjo, pasiliko tik 4 ypatos, kurios ir atliko mitingą.

A. Luputis.

Donora, Pa. Retai iš čia matosi žinutės laikraščiuose, nors lietuvių yra į 70 šeimynų ir dusyk tiek pavienių; taip gi yra ir draugysčių: Sv. Juozapo, Sv. Vincento ir S. L. A. kuopa, kurios visos silpnai gyvuoja, išimant dar kiek veiklesnį Liet. Ukėšų Klubą, kuris rengiasi statyt ir svetainę. Yra ir šiemet susitvėrusi L. S. S. kuopa, bet iš jos nieko nematyt. Dabar dar tveriasi T. M. D. kuopa; tik gaila, kad taip vėlai, nes Kudirkos raštų turbūt nebegaus.

M. S. J.

Boston, Mass. Tik ką išspruko iš Rusijos valdžios nagų jaunas Vecozols, tuojau jį pagriebė lga. Daktarai tvirtina, kad susirgęs iš rupesčio ir kalėjimo. Priegto Rusijos at-tovas Bostone, p. Coury vėl padavė skundą ant Vecozolo už kriminalizmą buk jis užmušęs Tiflise 3 kazokus. Pirmieviai bostoniečiai, visokių tautų, rengia protestų mitingus už Vecozolą; tik lietuviai kažikodėl tyli. Taip jau mažai jie atjaučia ir areštavimą Pavlušovo, Fedorenkos (Kanadoje).

M. Stakėnas.

Grand Rapids, Mich. Spalį 2 d. viet. soc. sušauktam susirinkime kalbėjo jaunas vaikas, Valparaiso stud. K. Šeštokas, tėmose: „Žmogaus gyvenimas“ ir „Lietuvos istorija“. Kalbėjo vidutiškai, tik labai skubotai: vi minutę, duokim sau, pasak 110 žodžių! Pertai kaip kas sunku buvo suprasti. Publikos buvo į 200 asmenų, p. K. Šeštokas žada atlankyti visalietuvių kolonijas Amerikoje.

Į mūsų miestą pribuvo daktarka-akušerka, p. Krasauskienė ir apsigyveno ant Broadway. Tikimos lietuviai ją rems, kaip savąją.

Juozas Garnupis.

Boston, Mass. Harwardo universiteto prez. Eliot gavo žinia, jog Kalkutos (Indijoje) universitete jau įsikūrė „Naujas tikėjimas“ (Union Religion Philosophy Truth), kurio vadovas H. Maitra atvažiuojas to tikėjimo organizuoti ir Amerikon. Kunigija jau pradėjo šaukti, kad tas tikėjimas esąs nedoras, nes išplėšias užgrabinį gyvenimą ir dogmą apie pragarą.

Čia atsidarė vakarinės mokyklos: 13 elementariųjų, 3 vidutinių klasių, 3 komercijos ir 3 industrijos. Kiekvienam, kuris neturi 20 metų ir nemoka angliškai skaityti, verstinai reiks eit į mokyklą. Kitaip žada bausti, kaip už prasižengimą prieš valstijos įstatymus.

Star.

Philadelphia, Pa. Suareštuotas 5 d. spalį „Kovos“ redaktorius p. Smelstorius ir norėjęs už jį užstoti zecerius lenkas Bujanovskis, jau kelinta diena tebesėdi. Už p. Smelstorijų kaucijos reikalaujama \$500, o už zecerį — \$300. Kalba, kad jį areštavęs p. Grinius. Bet tikrai nėra žinios.

Ant Frankfordo Lietuvių Klubas turėjo puikų balių. Tarp ko kito dainavo 1-mos L. S. S. kuopos choras ir p. J. Grinius laikė prakalbą, nurodinėdamas apie meilę tarp žmonių ir tt. Paskui kalbėjo p. Dambrauskas, ką tik parvažiavęs iš Valparaiso parbaigęs mokslą, apie šų dienų kultūrą; deklamavo p-lė Dryžutė ir tt.

9 spalį pasimirė žinomas, nors sulenkėjęs lietuvis Vese-lis, kuris per keletą metų draugystėms sekretoriaudavo, gaudamas iki \$500 per metus. Iš to ir gyveno.

A. L. Arhangelas.

Vietines žinios.

— Ant 305 Jefferson Str. žiburiniu gazu užtroško čelė šeimyna: Ad Kuncas, jo moteris ir ketvertas vaikų.

— Pereitą subatvakarį Taut. Name atsibuvo liet. teatras, rengtas Moksl. Pask. Ratelio naudai. Lošė „Eksproprijacija“ ir „Tiktai niekam nesakyk“. Žmonių apšėiai buvo susirinkę

— Pastaruoju laiku čia mažėję abelnai visi darbai, o ypatingai kriaučių. Lietuviškos šapos, girdėtis, net rengiasi darbininkus į pusę sumažint.

— Kaip rašėm anksčiau čia lietuviai inteligentai tveria klubą „Lithuania“. Pereitą nedėlvakarį šito businčio klubo surengta viešas inteligentų vakarėlis ir vakarienė, Ostermano svetainėje, ant Broadway. Dalyvavo į 50 ypatų.

Iš Illinojaus padanges.

(Geografiškai-etnografiškas piešinys.)

(Tas.)

Liudna darosi žiurint į suaugusį žmogų, kaip jis laikosi prie senovės prietaringojo mokslo, lyg kodusis prie motinos skverno, o grynąjį mokslą niekina, pyktažodžiauja, mokslo vyrus keikia. Pagal jų nuomonę, gamtos mokslas yra bedieviškas, nors tas nieko bendro su tikyba neturi, neigi Dievo buvimą ar nebuvimą užgėna. Priežasčia tojo liudno apsiėškimo yra kunigai: jie patys gerai pažindami gamtos mokslo vertę, kitiems pažinti pavydi; jie patys žino gerai, kad veidmainiauja, bet jietą daro dėlto, kad žmogus augščiau protiška nepakiltų ir neimtų savo proto gyventi. Jie gina neva jo sielą, bet žmogaus vargų nejučia; o žmonija patol varguose maudysis pakol nepažins pasaulio. Kaipgi žmogus paplėtos savo pažvalgas į pasaulį, jeigu jįs, kunigai, žmonių minios vadovai, ginatė gryojo mokslo knygas ir pirmieviškus laikraščius skaityti?

Kada žmonija išsiluosuos iš vargingo gyvenimo retėžių, jeigu jįs jį protus turite surakinę? Kaip tėvas ir motina, vargų naštomis apkrauti, ir be jokios laisvės ir duonos budampanorės atsikratyti tų nebepakeliamų sunkenybių, jei jų sunus kardu ir ugnia juos žudys, nes jįs, kunigai, neduodate sunams ir dukterims pažinti žmogaus tiesų. Keikiate mokslą, nors patįs tuomi naudojate; gimdote skurdą, nors patįs savo lėpumams rabežių neturite; siundote brolij ant brolio, o patįs norite, kad niekas jums nei žodžiu nepajudintų... O laudis, ukuos skriedama padangėna dar didesnius vargus ir bėdas ant žemės sau ir kitiems gamina.

Sunku šandien pasakyti dėlko didžiūmų vargo pelių, nenori savo proto pajudint ir pažvelgt į naujojo gyvenimo sistemą; dėlko nepaint į rankas gerą laikraštį, arba knygą, su atidžia perskaičius pamąstyt, argi daugiau nieko nereikia žmogui, kaip tik dirbt, valgyt miegot ir melstis Galima spėti kad iš dalies yra pačių nerangumas. Tankiai girdiasi kalbant: „Svietas ištvirkio — visokios nedorybės dedas!“ Taip, dora menka, bet jie nėra išvaizdinę, kokis elementas daug ausiai prisideda prie doriško žmonių puolimo; ar nebus tik tie, kurie mokslą nieka, pasaulio surėdymo ir tvarkos pažinti nenori. Ir ištikro tokie elementai yra netik protiška, bet ir doriškai nupuolę. Jeiga būtų skaitoma laikraščiai ir knygos, pažintų pasaulį podraug ir patįs save; kiekvienas žinotų savo užduotį; tasyk nereikėtų vienas kitą užpulti, kaip liutui, kad sveikatą, kar-tais ir gyvastį atimti; nereikėtų vienas-antram prkonus siųsti; nereiktų vienas kitą skriausti, išnaudoti ir tt

Dauguma mano, kad mokslo knygos bei pažangesni laikraščiai meluoja: „esą, senovėmoksas buvo geras, o dabar sumišlio viską kitaip perverst, tai ir turi ką-nors rašyti“. Senovės mokslas buvo geras tik senovėje, bet jis šios dienos civilizacijai jau nebeatsako. Kas bepanorėtų tokiam mokslui tikėti kaip kad ve: Kada Lietuvoje tuli žmonės pamatė pirmukart einant traukinį, manė kad jį burys velnių traukia; ir kitokioms neauomonėms buvo tikėtu. Taipgi žmonėliai vėl mano ir įsitikinę yra, kad mokslą lytinti literatūra yra prieštikybinė agitacija. Pertikrinti nesiduoda. O labai gaila! Mokslo vyrai, kurie mano ir nori mumi-supazindint su pasaulio judėjimu, nemano niekam blogo, priešingai, nori kad mes taptume protaujantiais žmonėmis, stotume į civilizuoto svieto eiles, ir darbuome išvien su kitais savo ir visos žmonijos labui.

Jau nemaza mūsų vyrų šek-tiek protauja; jau kelintas skaito laikraštį ir tulas teisybes pradeda pažinti; bet didžiūma mūsų anglekasių tiek težino, kiek akimis apmato. Iš po Maskolijos caro valdžios išsinešinę ir nežino ką ta valdžia šiandien daro. Kartais šnektelėjus apie Maskolijos Dumą, nežino nei kas ta du ma nei ką ji reiškia. Ar tik tiek mes, vyrūčiai, tesėjome savo pažvalgas paplėtoti?

Moteris dar mažiau tepažengė pirmyn. Jos yra didžiausiomis mokslo priešininkėms. Pagal jų nuomonę visokios rūšies mašinas, laivus ir tt. tai Dievas padaręs ir Jam visur nuopelnus atiduodama; mechanikui gi nelieka nieko

nei už vieną centą vertės.

Tulas literatas „D. V.“ rašo: „Nubodo vergijos sunkus pančiai, ir inkyrėjo beviltis laukimas pagalbos nuo vyrų, už tad pačios pradėjo rupinties apie savo reikalus“ ir tt... Tokis išvedimas yra priešingas didžiūmų mūsų moterų minčiai: jos iš vergijos psluosot visai nemano, nes pagal jų nuomonę ir taip jau „svietas palaidas“. Teisybė, daugumai moterų skurdas ir vergija nubodo ir jos jieško laisvės pas savo vyrus, kurie yra didesniais skurdo nešėjais ir savo moterų vergais. Jeigu jos nori laisvės, tegul nejieško pas savo vyrus, kurie mažiau turi už jas, bet tegul jieško savo prote. Kultūrą ir civilizaciją išplėtojo ne, moteris, bet tik vyrai. Sunus žengė progreso link prieš savo moterų valią ir norą, ir šiandien mokslo vyrai pasaulį valdo; o moteris, tas draugijos pamatas, sekė ir dar ilgai paskui savo sunus seks. Kam gi tat moterų nuopelnai? Ne kova su vyrais paplėtos ir patobulus moterų pažvalgas į pasaulį, bet pats gyvenimas evoliucijos keliu einant.

(Toliaus bus.)

Putinėlis.

Artojas.

(Pagal P. Rimšos pav.)

I.

Jau ženklai žiemos,
Kaskart šalinos, —
Laukiamas pavasaris buvo.
Sužalo pievos,
Šilės Lietuvo.
Ir nuo dirvų vanduo išdžiūvo.
Ir artojas mūsų,
Palikęs namus,
Lengvai jis sau žemę į urena.
Paukščių čilbėsės,
Vien skamba ausys,
Upės ramiai vanduo sriuvėna.
Jau žemė puri,
Javus sėti turi,
Gal atneš vaisius jojo triusas.
Laikas bėg lengvai,
Suklezdo javai, —
Juos pjaus tik lietuvis, ne rusa s.
Žmogelis lavus,
Suvalė javus.
Pašaro ir duonos nesto ka.
Atnešė vaisius,
Jo triusas gausius.
Tik, žirgo jis šerti nemoka.

II.

Ir vėl po žiemos,
Taip nekenčiamos,
Prašvito pavasaris dailus.
Saulė augštai švieč,
Visus dirbt kvieč,
Ir čilbėsė paukščių toks meilus
Mūsų artojas žur,
Arti žemę tur,
Bet jo žirgas šimet perliesas.
Miegoti gėna.
Jau kiti ana —
Dirba. O man laikas taip tęsias.
„Ei! girdi, šyvuk!
Trauk žagrelę lauk,
Vėl turime žemę purenti.
Juk ziema ateis,
Tais sunkiais laikais.
Reiks ir man ir tau pergyventi“.
Jo šyvukas lauk,
Vėl žagrelę trauk,
Bet darbe tik ilst, netrivoja.
Artojui koku.
Žirgas žvilgiu piktu,
Žvalgosi ir piestu sustoja.
Kaimynų jau štai —
Užsėti laukai!
Jis nuo jų paliko šį kartą.
Bet vis gi ir jis,
Dar sėja javus,
Nors į žemę sykį tik artą.
Ant jojo laukų,
Už visų kitų,
Javai daug prasčiau užderėjo.
Taigi ant žiemos,
Taip nelaukiamos,
Jis visko mažiau ir turėjo...

III.

Dar sykį žiema,
Praeina viena,
Vėl toks-pat pavasario laikas.
Į darbą visi,
Bėga skubini;
Jei kas dar megotų tai paikas.
Žiur artojas mūs,
Į savo namus:
Kas jam nuo žiemos bepaliko?
Arudai tušti,
Padarai prasti,
O žirgs, tik-ką gyvas bel ko.
Sumanė ir jis—
Matydams kitus,
Art žemę, bet jau sukietėjus.
Šyvelis skordus,
Vos velka kulnus,—
Pailso tik drbti pradėjus.
Artojus darbe,
Paskendo varge
Ir rodo ranka nusimines.
Visi ar' laukus,—
Tikis nauda bus:
Prieš jį goli žirgs nuskankinęs.

* * *

Mės palikę tą,
Manomė kitką.
Laukiame linksmesnio rytojaus.
Bet vis... kas tai... mums,
Lyg koks neramums,
Atminus likimą artojaus ...
A. Kriaučiūnas.

**Delko Amerikoje
pragyvenimas pabrango.**

(Tąsa.)

kad ateis laikai mielai Amerikai, „kuomet vaikščios mintis žmonių, iš kurių dauguma bus valgiusių tik pusę pusryčių, arba tikėsis gauti vos pusę pietų; ir tokie nubadėliai rinks įstatymdavius, darys įstatymus ir tvers valdžią“. Baisūs bus tuomet laikai!!

Rugsejo 14, 1909, p. Hill ir vėl kalbėjo—šiuom kart metiname Bankierių Susivienijimo susivaižavime, Chicagoje. Tuomet jau buvo jandžiama ore viesulas prieš augštas kainas. Turbut šitos viesulos elektrika jau gilzdė p. Hill'o jausmus. Šiaip ar taip, bet jojo pirmesnė mintis išreikšta St. Paul'ės prakalboje, dabar išsiriti iš kevalo biskį daugiau aikštėn. Bėsa: „Ši šalis eina po plynių. Pabrangimas gyvenimo reikmenių verste verčia ją prie suirutės. To viso džiausiu kaltininku yra Amerikos ukininkai už žemą akerinę produkciją“. Šioje, iš eilės trečioje kalboje nabagas išreikšė tai, ką nedrįso padaryti pirmutinėse dviejose kalbose ir tuomi nuvertė jau visą kaltę ant vargšų ukininkų už augštas kainas. Mės toliaus pamatysime, argi ištikro ukininkai yra šitame kalti.

Pereitu metu spalį men. žurnalistas Benson, susitikęs su p. Hill'u užklausė jo: „Kaip tamsta manai: argi ištikro mūsų šalis turės eiti po plynių?“

„Taip,—atsakė Hill,—jeigu ši šalis nepaliaus eįsi tiom keliu kaip eįo ligšiol, tai tikrai jos laukia visuotina suirutė - revoliucija jį sunaikins“.

„Augštos kainos gyvenimo reikmenių sunaikino daug tautų, kurios šiandien jau visai išnyko; jeigu da ir gyvuoją, tai tik tokios, kurios likosi prijungtos prie kitų stipresnių.“

„Aš atkarosiu, kad mūsų šalis stovi ant vieškelio prie suirutės. Aš netikiu, vienok, kad ji but sunaikinta, kadangi aš manau, jog šios šalies žmonės-gyventojai užtektinai turi blaivaus proto. Pirm, nega bus pervėlu, jie užėis ant tie-aus kelio“.

Kitose p. Hill'o kalbose mės randame išsitarimus, iliustruojamus net statistikos skaitli nėmis. „Tiesiai pasakius jis kalba—ši šalis kenčia nuo perdaug miestų sumo, o permažai kaimiškumo, p draug eđa mus amerikoniškaitautiška ypatybė—labai išlaidžiai gyventi“. Augščiau mės minėjome, ką jis pasakė apie žemą akerinę produkciją. Jo išvedžiojimų tikslas pasidaro aiškus: nori pertikrinti, jog

perdaug žmonių apleidžia kaiminį ukį ir tuopiasi į miestus, tas esą ir sumažina maisto produkciją, podraug gimd nepriteklius ir augštas kainas „1790 metuose,—sako jis—buvo 96 žmonės dirbantys ant ukų ant kiekvienų 4 gyvenančių miestuose. Kitai sakant 96 paga mindavo maistą dėl keturių. Laike civiliškos karės jau bebuvu 74 ukininkai, o 16 m esčionių. (Toliaus bus.)

J. Valas.

Lietuviškas atlasas dovanai!

„Vienybė Lietuvniukų“ seniausias lietuvių laikraštis, švędamas vasario 10 d. 1911 m. sukaktuve, 25 metų savo įsteigimo, duos savo skaitytojams negirdėtą dovaną—lietuvišką atlasą.

Kas tas atlasas? Tai yra rinkinys žemlapių (kartų) visų šalių. Lietuviškame atlase bus kelios dešimtys žemlapų ir piešinių su paaiškinimais.

Žemlapiai lietuviško atlaso bus spalvuoti. Gana bus mesti akim ant žemlapio, ir matys kiekvienas, kur kalnai, kur kloniai, kur upės, kur jurės, nes viskas bus pažymėta tam tikrom spalvom; mažai to, kiekvienas pažiūrėjęs ant žemlapių galės tuojaus matyti, kaip augšti kalnai, kaip gilios yra jurės, kaip dideli yra miestai Žodžiu, kiekvienas, nors ir mažai mokytas, galės greitai ir lengvai apsipazinti su sunkiausiai, painiausiai geografinės klausimais.

Negana to, atlase bus piešiniai, kurie rodyt, kiek katra valstija turi pelno, mokesčių, skolų, kariuomenės, laivų ir kiek kurioj šalyj yra visokių turtų, vaičių ir tt. Užteks vieno žvilgio, kad pažinti, viską suprasti.

Kas norės smulkmeniškai su visų kuom susipažinti, tas ras čia jau prie žemlapių ir piešinių tam tikrus paaiškinimus, aprašymus.

Reikalingumas tokio atlaso lietuvių mokslo literaturoje jau senai buvo jaučiamas. Mės drįstame dabar ant savęs imti tą sunkią našatvartai tikėdami, jog mūsų skaitytojai ir plačioji visuomenė rems mūsų darbą.

Kaip jau bavome pranešę, mūsų atlaso žemlapiai yra dirbami Paryžiuje, dirbtuvėj „Encyklopedijos žodyno Larouse'o p. priežiūra p. Juozo Gabrio.“

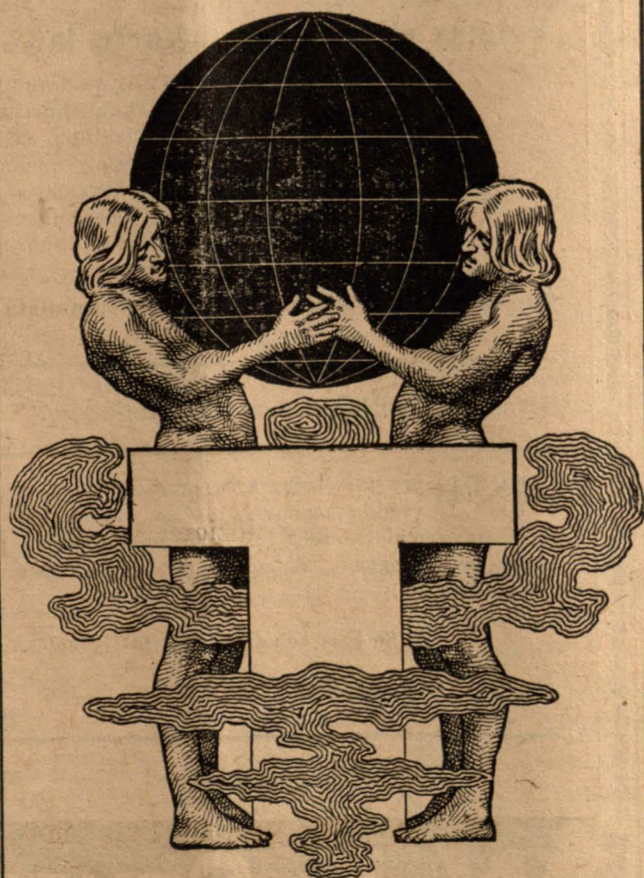
Vienintelis budas ingyti dykai Amerikoje lietuvišką atlasą kelių dolerių vertė tai paršikviesiti „Vienybė Lietuvniukų“ tikiomis išlygomis, kaip yra paminėta mūsų apskelbime, pasirenkant, kaip kam patinka

Taigi, kas nē-ate dar užsirašę ateinančiam laikui „Vienybės Lietuvniukų“, to seniausio ir rimčiausio lietuvių laikraščio Amerikoje, tai skubinkite kuogreičiausiai, nes tik tie gaus atlasą dykai, kurio užsirašys ir prisijus pinigų iki lapkričio 1 d šų metų.

Pinigus siųskite šiuo atrašu:

J. J. Paukštis & Co.,

120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Tas tik apšviestas, kuris pažįta pasaulį. Jei nori pažinti pasaulį—ingyk mūsų Atlasa. (Žiur. apskelbimą.)

Zuzana Moravska.
Vilku Lizdas.

Apysaka iš kryžiuočių laikų.

Skiriama paaugančiam jaunumenei.

IS LENKŲ KALBOS VERTĖ

A. Végélé.

(Tąsa.)

Palenkė Bernardas galvą, bet nieko neatsakė ant Tubingo kalbos. Ir vėl pradėta rengties eiti toliau, neikiek nesirupinant likusioju belaisviu, kuris taip-pat, matyt, mažai rupinosi tuo, kas aplinkui jį dėjosi. Gulėję jis užsimerkęs, nežinodamas ir negirdėdamas nieko, kas apie jį buvo kalbėta. Siaurūtis tačiau nenorėjo žengti toliau, kalbėjo Bernardui, kuris, mokėdamas dar tėvų kalbą, buvo vertėju dabar.

— Jei mės atradome savo, savo tėvų žemę!—šaukė aklasai—per meilę prie tos žemės ir prie mūsų, paliuosukite ir trečiąjį.

Žmonės murmėjimu išreikšė savo neužsiganėdinimą. Jie norėjo aukų dievams ir nors džiaugėsi su visa Tubingų šeimyna dėlei jų sunaus atsiradimo, troško tačiau žadėtiosios iškilmės, ypač kad iš keturių belaisvių šis vienas tik bepasiliko.

Bernardas tačiau neatkreipė akies į tai ir tęsė: — Per meilę prie žemės, per meilę prie mūsų, paliuosukite ir šitą. Jis drauge su Siaurūčiu belaisvėje buvo, drauge su juo pabėgo.

— Jis ne vokiėtis, ne kryžiuotis?—klausė Tubingas.

— Ne, jis, kaip ir mės, belaisvis.

— Bet ne mūsųšis?—paklausė Kronivas.

— Ne, jis kitų, bet taip-pat nelaimingų, kryžiuočių kankinamų žmonių; jis iš tų, ką į pietų vakarius nuo mūsų gyvena, ten prie Vislos ką gyvena, jis iš mozurų.

— Tai ten, kur platūs laukai, kur aukso javai, o sodžiai ir miesteliai turtingi—kalbėjo godžiai Kronivas. — Ne, bet jis ne mūsų, gana turime jų! Ne!.. Ne!

— Jis drauge su tavo sunum buvo nelaisvėje, drauge su juo pabėgo!—šaukė Bernardas. Siaurūtis gi šliaužiojo nuo senelio prie tėvo kojų, melddamas jų ano nelaimingojo pasigailėti.

Pagalios pakėlė Tubingas ranką augštin ir, nulėidęs ją ant Kronivo peties, sušuko:

— Nepadoru užmušti mūsų sunų draugą, jis iš anos tautos, iš kurios galima paimiti už jį nemažai pinigų, na, ir ten iš Gedimino miesto rodos rengiamasi padaryti užpuolimas... jeigu žino žemę? — Jis buvo belaisvėje, jis nežino tėvų žemės!—nenoromis atsiliepė Kronivas.

— Bet jis žino savo tėvų kalbą, tuo gali patarantį jums, jei rengiatės užpulti juos!—tarė Bernardas, norėdamas išgelbėti nelaimingąjį savo draugą.

Kronivas kaž-ką sumurmėjo, Tubingas tačiau, nežinurėdamas to, liepė paliuosuoti ir paskutinį belaisvį. Siaurūtis puolė jam glėbin, šaukdamas:

— Jonai, mės pas manusius, buk su mumis!

Tubingas, kad nuraminus žmonės, liepė apšaukti ant rytdienos pokylį iš riebaus jaučio ir avinų, kurių kraujas turės būti pralietas dievams ant aukuro. Ir visi linksmai patraukė Tubingo pilin. Senas kunigas džiaugėsi, kad sugrįžo jo ainis ir giminaitis. Kronivas, apart sunaus, atgavo dar ir žmoną, kuri nuo Siaurūčio belaisvėn paėmimo buvo lyg pamišusi ir, kaip laukinis žvėris, slapstėsi girioje, dabar gi ramiai grįžo su visais pilin.

Visi linksmai išsiskirstė, kad vėl rytoj per iškilinę susirinkus.

VII.

Didelėn Malburgo pilies salėn inėjo paprastasai kryžiuotis ir su atsakančia pagarba galvos linkerėjimu pasveikino du sėdinčią gan senoku karžygiu. Viename jų pažįstame Dietrichą, Brolijos maršalką, kitas gi, augštesnis už jį tarnyboje, na ir ugyje, buvo pats kryžiuočių mistras Zigfrid von Furchtwagen.

— Prisiartink ir apsakink—tarė rimtai mistras.

— Jau dusyk norėjau pranešti Jūsų Didenybėn svarbią žinią, kurią suteikė Kobolda, Hekso iš „Vilku lizdo“ žmona.

— Sakyk ir negaišink dovanai laiko!

— Dar vakar pavakaryje sugrįžo, norėdamas pranešti Jūsų Didenybėn, jog ji atrado abudu prauvsiu vaikinū.

— Kur jie yra?—paklausė karžygis Dietrich von Altenburg.

— Vargšė moteriškė, norėdama kuogreičiausiai paliuosuoti Heksa, dieną ir naktį klaidžiojo, kad užklupus ant kokio-nors dingusiųjų pėdsako, nuolat vaikščiojo Vislos pakrančiu, budama užtikrinta, kad jei dar jaunieji vilkeliai gyvi, tai atras kokioje nors oloje...

— Netempk taip ilgai apsakinejimo, bet sakyk: kur yra?—nekantriai atsiliepė Dietrich von Altenburg, kuris, pasirėmęs ant stalo, godžiai sekė kiekvieną žodį, kuomet mistras snaudamas klausėsi apsakinejimo. Pertraukus kalbą, mistras tik mosterėjo ranka, lyg norėdamas pasakyti:

— Liaukis, tegu issiplepa!

— Aš visai netempiu be reikalo kalbos, tik sakau, kas atsitiko, o viskas smulkiausiai reikia pasakyti, idant Jų Didenybė žinotų, kas tai per vilkeliai, kuriuos greičiau lapėmis galima pavadinti—tęsė toliau apsakinejimas. — Jei ne apskri Hekso žmona, tikrai butų pabėgę!... — Dietrich von Altenburg nekantriai sujudėjo, bet mistras davė ženklą nepertraukti kalbos ir ramiai klausyti.

— Taigi eįo ji Vislos pakraščiu, pirmiausiai ta puse, ką veda nuo Malburgo pilies kanalu, paskiau gi pasukę upės įlankon, o kad ten buvo daug nendrių, kaip vizlas įlindo tam nendrynan, įieškodama kokio nors jų pėdsako. Ne sykį buvo inbridusi ir vandenin, vis įieškodama brangių vilkelių lizdo; bet kur tau, niekur nebuvo. Tik trečią ar ketvirtą dieną sutiko moteris, kurios, nedrąsiai eidamos pakrančiu, dairėsi lyg ko bijodamos; Kobolda tuoj pamanė sau, kad gal jos paslėpė kur tuos vilkelius, jei taip kaž-ko bijosi. Prisiartino todėl prie jų, bet tos moters, pamačiusios ją leidosi bėgti, žegnodamos ir spjaudydamos paskui save. Tuomet ji pradėjo šaukti, kad ir ji taip-pat išpažįsta šventąjį kryžių, pikto joms nevelija, o Dievo vardu šaukia, idant suteiktų jai pagalbą, nes esanti labai nuvargusi keliauninkė. Drąsesnioji bėgančiųjų apsistojo užgirdusi šauksmą, Kobolda gi tuomet pradėjo verkti ir skysties, buk prauvę du jos sunų. Pėdsako jokio nėra, o ji, nulūdusi motina, jau kelintą dieną klajoja, norėdama nors mažiausių savo brangiųjų pėdsaką rasti. Ne kur kitur, tik paupin turėjo juos blogas žmogus ar žvėris nutempti, nes ant perslapusios žemės pastebėjo savo brangiųjų pėdelius ir net kraujo pėdsaką rado. Moters apsistojo ir išklausė Koboldos kalbos. Išsyk visos prisiminė vieną atsitikimą ir drauge pradėjo sakyti apie jį.

— Girdėjome—sako—nendryne kaž-kas judėjo ir vaitojo.

— Kur? kurioje vietoje?—paklausė tuoj jas Kobolda. Moters apsakė jai, kaip jos eįo upėn skalbinių plauti, kaip užgirdo vaitojimą ir kaip persiganėdę, palikę paupyje skalbinius, leidosi bėgti, o dabar atėjo pažinrėti, ar tebėra jų skalbiniai. Bet gal piktoji dvasia pagriebė juos, nes geras žmogus neikuomet sako, neims svetimų ir dar šlapių baltinių, juk tai marą suteikia.

— Tai tikrai piktoji dvasia užsmaugė mano sunelius, arba norėjo patraukti juos savo pusėn; jie buvo kaip angelėliai!—šaukė Kobolda. — Sužinojusi, kuriame nendryne gždinta, inbrido vandenin ir, tai brisdama tai plaukdama, priplaukė prie nendryno, kur rado taip sušliaužiotą žolę, lyg tai du kunu butų ten gulėję, ir pastebėjo žmonių pėdus. Aplink nendryną buvo vanduo ir iš ten kitaip negalima buvo pasiekti krantų, kaip tikrai plaukiant. Sugrįžo ji vėl prie laukiančių ir sąjaučiančių jos neva nelaimėi moterų, kurios parodė jai vietą, kur gulėjo baltiniai. Apie tą vietą rado ji vienus apsiavusio žmogaus pėdus, vedančius Malburgo pilin; be to gi matėsi ir dviejų basų žmonių pėdai.

Pamačiusi Kobolda juos, jau nebelaukė toliau ir, palikusi tebesistebinčias ir besigailinčias jos moteris, eįo anais pėdais ir priėjo tankumyną. Buvo tai pats vidudienis, saulė labai degino, bet Kobolda nieko nepaisė ir įieškojo. Iš tolo užgirdo ji kaž-koki šnirpštimą. Prisiartino ji tyliai prie tos vietos ir pamatė vieną mūsų vilkelį išsitiesusį, o kitą sėdintį prie jo ir besisengiantią pabudinti jį. Bet nepasisekė jam padaryti tai, nes geležinės Koboldos rankos pagriebė jį už sprando. Vaikinas norėjo ištrukti iš jos rankų, draskė, kandžiojo, nes iškando jos žando mėsos gabalą, tačiau ji parvertė jį ant žemės, prispaudė krutinę ir inpylė burnon skįstimo, nuo kurio ne taip jau lengva pabusti...

— Ką! nunuodijo jį? sušuko Dietrich von Altenburg, pakildamas nuo kėdės ir trenkdamas kumščia stalan.

Didisai mistras vėl nuramino jį, Drėga gi tęsė toliau:

— Nesibijokite, garbus karžygi, juk Kobolda norėjo paliuosuoti savo vyrą, todėl nenuodijo vilkelių, kuriuos isakėte gyvus atvesti, už ką žadėjote dovanoti Heksu gyvybę. Vilkeliai nieko blogo neatsitiko, nes nuo to skįstimo jis užmigo, o Koboldai buvo lengviau jį gyvą paimti. Antrasai gi gulėjo, tai tam dar lengviau buvo inpilti burnon skįstimo. Užmigdžiusi taip abudu, apžiūrėjo savo žaizdas, kurias padarė jai pasitęsę vilkelis, nuėjo toliau, kad suradus vežimą jiems atvežti. Išėjusi ant kelio, užgirdo jojančius mūsų žmones, puolė prie jų ir išdėstė jiems visą reikalą. Tuoj pasijęsta iš burio keli žmonės, kurie ir atnešė miegančius vilkelius. Prašė ji tuojaus atgabenti juos pilin, bet burio vadas, karžygis Gunter, neleido savo žmonių ir, sakydamas, kad

(Toliaus bus.)

— Pereitą savaitę sugrįžo iš Europos kun. V. Varnagiris. Parapijonai su muzika jį ant Plazos pasitiko, o paskiaus Taut. Name turėjo balių.

— Buvęs kleb. Varnagrio vietininkas, kunigėlis Re-meika, ačiu jam pareklamavo „Vien. Liet.“ iškeikdamas ją aną nedelienį, podraug su kitais laikraščiais. Jis vyras nematęs daugiau gerų laikraščių, kaip tik „Draugas“. Nežinia, ar potam „Draugo“ skaitytojai pasidaugino, ar ne. Bet mums tai pasidaugino. Butų labai neblogai, kad kunigėlis nepamirštų ir tankiaus mus paminėt savo parapijonams.

Krasos dėžutė.

K. Urbonui:— Išpažintis arba spavednė buvo žinoma jau pas žydus; augščiausias kunigas per metinę šventę bažnyčioje viešai, vardan visų žmonių, išpažindavo Dievui nuo dėmes. Taip jau buvo ir pavienių žmonių išpažintis, tik vieša. Šita padrausmė nuo nuodėmių perėjo ir pas krikščionių. Per tris metašimčius nuo Kristaus gimimo nebūvo inėjusi madon privatinė išpažintis, kokią dabar matome pas katalikus. Galiausiai au sinė tapo pilnai užtvirtinta 1215 m. lat-raniškame vyskupų susivaziavime ir tokia užsiliko ligi šiai dienai. Apie tai raštų lietuvių kalboje, gal ir yra kur kokis straipsnelis, bet atskirų nėra. Geriausiai pasižiūrėti į historiją ar pagaliaus kad ir anglų encyklopediją, po žodžiu „Confession“. Apie tikybos dalykus speciališko rašto mes neturim; yra keletas

kunigų išleistų knygelių apie paskiras dogmas, o iš kritiškojo atžvilgio yra Dr. Šliu-po „Tikyba ar mokslas“, taipgi kun. V. Dembskio išleidimai.

Neramiam Jonui:— Paprotis sveikintie padavimu rankos, jeigu tikėti „Philadelphia Inquirer“, esąs barbariška liekana. Kuomet kiekvienas nešiodavosi rankovėje durtuvą, su tikslu užpulti priešą, tuomet baugu buvo prie žmogaus ir prisitarti; todėl jeigu kas norėjo parodyti viens kitam draugiškumą, dviese susitikę turėjo ištiesti ir pasirodyti abi ranki, kad būtų matoma, jog neturi ginklo. Ilgainiui tas inėjis neišvengiamą paprotį, nors dabar, kaip va Amerikoje, jau eina iš mados,— ypač iš atsargumo prieš nesveikus žmones.

V. J. Psalgauskui:— Tamsta patariate vienai Norwoodo liet. draugystei ne kunigą su egzortais pasikviesti, bet kalbėtojus ir skaityti knygas. Štas patarimas labiau pritinka pačiai draugystei pasiūsti, o ne laikraštini. Meldžiame rašinėti tik žinias, kas tarpe lietuvių atsitinka.

Nauji raštai.

Marijampolės Lietuvių Progimnazijos atsišaukimas į visuomenę. „Žiburio“ Centro Valdybos vardu Draugijos pirmininkas ir įstaigos užveidėtojas Kun. d-ras M. Gustaitis. Kaunas, Saliamono Banaičio spaustuvė. 1910. Pusk. 25.

Išėjo: „Valovas“ No. 26. „Žemdirbys“ No. 15-16 ir „Kooperatorius“ No. 4.

Teatras ir Imtynės!

Bus: 19 Oct. Forest City, Pa. Grand Theatre. 20, 21, 22 Mt. Carmel. Parapijos Salėje. 24, 25 Girardville Opera House. 27 Mahanoy City Armory Hall. 28, 29, 31 Shenandoah Eagles Hall. 1 Nov. St. Clair, Pa. 3, 4, 5 New Philadelphia. Parapijos Salėje. Tėmykite! toj trupoj svarbiausią vietą išpildo lietuviai drutuolis A. Kandrotas.

Linksmas Vakarai!

New Yorko suvienytų draugysčių: balius, dainos, deklamacijos, lekiuojanti krassa, lietuviški šokiai, dovanos ir įvairūs žaidimai. Viskas tai atsibus spalį 29 d. vakare „Henington“ salėje 214 216 East 2nd Str. (tarpe Ave. B ir C.) New Yorke. Visas pelnas inkurimui lietuviškos mokslo. Visą apylinkę širdingai užkviečiame **Komitetas.**

Balius!

Brooklyn, N. Y. Sv Domininko Dr-stė kelia savo 3-čią metinį balių 29 d. spalį vakare, Taut. Nam salėje, 101—103 Grand Str. Šokejams pranešama, kad grais šauni p. V. Redikevičiaus muzika Linksmo bus kupiniai. Lietuviai, atsilankykite! **Komitetas.**

Nemaloni žinia.

Daugelis žmonių visai neda-boja į tai, kiek jie sveria, o į tai reikia daboti, nes svarumas tankiai paliudyja apie ligą. Jeigu kas pastebi, kad svarumo nustoja baisesiai greit ir jam yra paaiškinama, kad jau pėvelu tas dalykas pataisyti, žinoma tai esti jam nemaloni žinia. Sverkitės tankiai ir kai tik pastebėsit nustoję svarumo, vartokite atsa-kantį vaistą Triuerio American Elixir'ą iš kartaus vynu. Jis greit išvarys nereikalingus dalykus iš jų kūno, sustiprins jų virinimo organus ir sugrąžins jums sveikatą. Jis yra labai naudingas vidurių ir žarnų ligose; pagelbsti susiformavimui naujo gero kraujo ir visas kūno dalis ap-rupina penu. Labai geras iš-balusiems, ligotiems ir nerviškiems žmonėms. Vaistų san-krovose. Jos. Triner, 1333—1339, So. A-land avenue, Chicago, Ill.

„LAISVOJI MINTIS“

Vienintelis mėnesinis mokslo ir literatūros iliustruotas laikraštis, talpinantis rimtus ir gerai apdirbtus straipsnius iš įvairių mokslo šakų: Historijos, Kultūros Historijos, Gamtos Mokslo, Draugijinių Mokslo, ir tt., lygiai ir originališkai parašytas apysakas iš mūsų gyvenimo. **Kaina metams \$2.00; pusei metų \$1.00; į užsienį \$2.50.** Kas prisijungdamas mums prenumeratą prisiūs iškirpę ir šį apgarsinimą, tas gaus dovanas knygomis: užsirašan-tiems „L. MINTIS“ metams duoda-me knygą už \$1.00; užsirašan-tiems pusei metų už 50c Pasiskubinkit—dovanas neilgai tedsosime. Adresas: „Laisvoji Mintis“, 1401 N. Main Ave., Scranton, Pa.

Jieškau J. Tamavičiaus, paeina iš Kauno gub., Rėseinių pav., Nema-kščių parapijos. Pirmaus gyveno Pittsburg, Pa. Jei kas žino, mel-džiū man apie jį pranešti, o busiu dėkingas. Adresas: Sim. Skruodenis, 316 Hudson ave., Brooklyn, N. Y.

Reikalingas kostumėrskas kriaučius prie moteriškų drapanų. Atsi-šaukit greitai po adresu: P. Sertwitis, 870 Bedford ave., Brooklyn, N. Y. (27)

Telefonas: Greenpoint 8. **Daktaras A. Sziupiute-Jankaukiene.** Gydo visokias ligas moterų, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų. VALANDOS: Nuo 8—10 ryte; nuo 7—9 vakare. 265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

Už \$50.00 bus išsdalinama.

Tarpe tų, kurie pas mane užsirašys sau arba kam kitam „Vienybė Lietuvinkų“ arba „Laisvąją Mintį“ gaus dovanų: Už 1 metinį skaitytoją, knygų vertės \$1.00 Už 2 skaitytoju, stereoskopą su 100 paveikslų, vertės \$2.00 Už 3 skaitytojus gaus 200 dailiausių pasaulių atvirlaiškių—daugiau negu šimto gatunkų, vert. \$3.75 Už 5 skaitytojus — Albumą su 400 dailiausių amerikoniškų, atvir-kių vertės \$6.00 Už 7 skaitytojus fotografoja-ma mašiną, vertės \$9.00 Taipgi už kiekvieną pavienį skai-tytoją duosim 4 labai dailius paveikslus didumo 16x20 colių, arba 100 atvirlaiškių, arba arkušų drukuotos popieros gromatomis. Artesnių žinių reikalaudami ad-resuokite taip: J. Digrys, 120 Grand St. Brooklyn, N. Y.

PITTSBURGH, PA. Cia visi perka šifkortes, siučia pi-nigus ir padaro daviernastis. Auksinius džięgorėlius ir žiedus, siuvas masinaš, drukarnėles, bankas, visokius sidabrinus ir auksinius daiktus. G. J. JESZMANT 120 N. Main st., Pittston, Pa.

DIDELĖ KRAUTUVĖ visokio tavoro, kaip to: laikrodžių, laikrodėlių, lenciugėlių, visokių žiedų žysto aukso, šliubinių ir šiaip nešiot merginoms ir vaikinams, spilkų, armonikų, britvų, maldaknygių ir svietiškių knygų, škaplėrių, rožan-čių, kryžėlių, abrozų, visokių paveikslėlių ir t. t. Biblija lietuviškoms raidėms \$3.00. Popieros gromatomis rašymui dideliu pasirinkime, tuzinas 25c., 5 tuzinai \$1.00, už 1000 \$8.00. Trajanka partraukta iš Vokietijos, parduoda baksukas 25ct, svaras \$1.25 su prisuitimu. Magiškos kaziros parduoda už \$3.00. Ir šiaip visokį tavorą agentams duoda su dideliu nuošimū. Lietuviai ir lietuvaitės, visi draugai ir pažystami reikale malonekit kreiptis pas savo tautietį, o busit užganėdinti. Adresas: **V. Vaidelis,** 112 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

JEIGU ESI NESVEIKAS Didit gelbėtas Naujausio Mokslo Gydy-mas—Osteopathy (Anatomiskas atitaisy-mas raumenų, sausgyslių, nervų, raumenų ir kaulų). Tarpogį Tyras Gantizskas Bu-das be jokiu gyduolių ir nuodų. Esm prisiro-saše gydyti pasekingai visokias užsi-senėjusias ligas. Atsazankiame tas toliau suteikiu sgl-ningus nurodymus ir patarimus aiazkial per lasažą, kaip namuose išgydyti ir sveikata užlaikyti. **DR. JONAS BERGEN, N.D., M.T.D.** 40 Power st., Brooklyn, N. Y. Naturopath, Osteopath, Mechano-Therapist. VALANDOS: nuo 2 iki 9 vakare. Šventadieniuis 10 iki 4

DR. RICHTER'S "PAIN-EXPELLER" Su vienu buteliu **Pain Expelerio** Galit askausmu giltine praginti. Siems vaistams dėl suteipimo negal joki kiti lygintis. Niekas neduoda teip greito paleningvimo ir pastoven-čiai skausmuose Romatizmo, Neur-algijos, Išsisukimo, Sudurdimo t. t. Gaunami visose aptiek. už 25 ir 50c. **F. AD. RICHTER & CO.** 215 Pearl st., New York. Tėmykit ant Ankerio ženkle apsaugojimo

Dr. H. A. Medoff Ph. 149-151 Metropolitan Ave. BROOKLYN, N. Y. — Akių specialistas. — Akis ekzaminuojame dovanai per Rugsėjo mėnesį. Offiso valandos nuo 3-5, 7-8 popiet.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS — pas — **Jona Kulboka** SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, — KVEPIANTI CIGARAI. — 74 Grand st., Brooklyn, N. Y. (kampus Wythe ave.)

Dovanos! Dideles Dovanos! Kas užsirašys „Vienybė Lietuvinkų“ tiesiai iš redakcijos: 2ms metams \$4.50c. Gaus dovanas „Atlasą“ vertės \$2.00 „Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00 Tris kalendoriai vertės 50 2 metams \$4.00. Gaus „Atlasą“ vertės \$2.00 Tris kalendorius vertės 50 2 metams \$3.75c. Gaus „Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00 Tris kalendorius vertės 50 1 metams \$3.50. Gaus „Atlasą“ vertės \$2.00 „Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00 Tris kalendorius vertės 50 1 metams \$3.00. Gaus „Atlasą“ vertės \$2.00 Tris kalendorius vertės 50 1 metams \$2.50. Gaus „Pažvelgus atgal“ vertės \$1.00 Tris kalendorius vertės 50

Pasiskubinkite, nepraleiskite šios puikios pro-gos, nes retai ji buna, ir tik iki 1 Lapkričio téra duodamos šios gražios dovanos, ir jubilė-jinis numeris, pirmutinis toks lietuvių laik-raštijoj. Atkreipkite atidžią visi, ir praneškite savo draugams apie tai, o jie bus jums labai dėkingi. **J. J. Paukštis & Co.** 120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pasiklausk tų, kurie vartojo Severos gyduoles, o jie tau pasakys apie jų tikrumą ir naudingumą.

NUSIKRATYK skaudėjimus

kryžiuje, krutinėje, pečiuose, kojose, šnariuose bei raumenyse. Be reikalo kentėt, kada gali turėt pa-lengvinimą vartojant

Severos Szv. Gothardo Alyva.

Šimtai laišku, gautų iš visų šios šalies kraštų, kalba apie pastebėtiną ir greitą pagalbą, kurią jįsai suteikia skaudėjimuose.

Keletas eilučių iš kai-kurių laišku:

„Severos Szv. Gothardo Alyva išvarė visus reumatizmo skaudėjimus—“
„po keleto išsitrynimų skaudėjimai šone pranyko—“
„tikras vaistas prie susižeidimų, išsinarinimų ir suputimų—“
„du sykiu išsitrynus su ta alyva mano skaudėjimai dingo—“
„vartojau šitą Alyvą prie štyvumo sprande su puikiomis pasekmėmis—“
„išsklaisto neuralgiškų skaudėjimus ir daro tai greitai—“
„yra tai geriausias vaistas prie subrinkimų, žaizdų ir užsitrijimų—“

Kaina 50 centu. Knygelė su pamokinimais kaip gydyties, spaudzinta tavo kalboje, pridėta yra prie kiekvienos bonkutės.

Severos gyduolės galimos pirkti aptiekose. Neprimk kitokių. Reikalauk „Severos“.

INKSTAI yra tai lizdas arba pradinis punktas visokių negalovių, mažiau ar daugiau varginančių, o kiekviena iš jų, jeigu nesigydysi, ve-da prie pavojingo galo. Nėra vaistų, kurie inkstams tiek gelbėtų, kaip **Severos Inkstų ir Skilvio Gyduolės.** Dvejojo didumo: 50c ir \$1.00.

ZMOGISZKA MASZINA ir jos didėsios da-lis kartais nusilp-nėja, o jų nusilps veiklumas reikalauja atgaivini-mo. Išsisėgę tavo fziškos spēkos bus atpildytos, žlebėjimo aparatas bus sudrutintas, viduriai tavo bus sutvarkyti, o kraujas bus turtingesnis vartojant **Severos Gyvasties Balsamą.** Kaina 75 centai.

Daktariškas patarimas už dyką, Nežiurint ar mūsų vaistus vartosi ar ne.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

NAUDOKITES ISZ GEROS PROGOS!

(\$110,000,000 (šimtas dešimts milijonų dolerių) paskirta dėl išskiamo kanalo, kurs bus dšimts mylių ilgio ir penkios pločio, ir trauksis visu East New Yorko pakraščiu, kurs vadinasi Jamaica Bay, tarp Rockaway ir East New York, bus tai didžiausia priplauka (portas) kariškiems ir tavoriniams Suvienytų Valstijų ir visų viešpatysčių laivams. Tą liudija nutarimas 13 d. Lapkričio 1909, komisijos The Canal Terminal Board City of New York, ir pripažinta per kongresą 10 d. Vasario, 1910, Washington, D. C. Plianai buvo patilpe visuose laikraščiuose New Yorko. Tai-gi dabar da galima pirkti gana pigiai lotus no \$450.00 iki \$750.00. Galima žinoti visiems kad ta vieta bus didele biznio vieta, kaip tai įvairiausiai štorai, hoteliai, ir tt.: tai žemė turi pakilti į gana aukštą kainą. No eleveiterio tik 4 bliokai už 5c į visas dalis miesto galima dvažiuoti. Pas vietinius asabiškai ar per laiškus su visokiai informacijomis pas:

M. Valentinavičė, 1831 N. Main Ave., Scranton, Pa.

P. W. Birštonas, 205 S. Oak St., Shenandoah, Pa.

J. W. Paskevich, 142 --- 151 S. Oak St., M-t Carmel, Pa.

MARTUS REALTY CO., 120-124 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone, 2427 Greenpoint.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko. Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteriš, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Lietuviai vietiniai ir atvažiuoję iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos. 16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą

Rusiszkai Amerikoniszkai Linija

Vienatinė be persėdimo tarp Amerikos ir Liepojaus (Rail Stejmers) (Rusian American Mail Steamers) Prekės laivakočių (šipkorčių) In Rotterdam in Liepoju \$31.00 - III klasas - \$38.00 \$33.00 - III pagerinta klasa - \$40.00 \$43.00 - II klasa B - \$50.00 \$50.00 - II klasa A - \$60.00 Iš Liepojaus in New Yorka II klasa A \$57.50 - II klasa B \$52.50 III klasa \$41.00. Apart visoko keliauninkai (emigrantai) III klasas moka \$4.00 taksų paskirtų Amerikos valdžios.

A. E. Johnson & Co. Gen Pass. Agent 27 Broadway New York N. Y.

DIDELĖ KRAUTUVĖ

PIJANU ir VARGONU TOM REES

170 So. Main Str. Wilkes-Barre, Pa. Musų puikūs pijanai ir vargonai parsiduoda už pigią prekę arba ant lengvų išmokėsėjų mėnesiais. Norintieji pirkt pijaną ar vargoną ateikite o pamatysit jų gerumą. Perkant parankiausia susižinot ypatiškai ar laišku pas savo tautietį. Adresas: JONAS LIZDAS, Gen. Agentas, 20 Hillside Ave. Plymouth, Pa.

MOKINKIMĖS PĀTYS

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mokinis skaityti ir rašyti be mokinio 15 c. Naujas Budas mokinis rašyti be mokinio..... 10 c. Aritmetika mokiniamsi rokundų su pavelkslais (apdaryta)..... 85 c. Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu P. Mikolainis, Box 62. New York City.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS - pas PETRA A. DRAUGELI.

Skanus alus, gardi arielka, elius, visokis vynas, kvepianti cigarai, ir puikus užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti. 73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

CHAS. ADAMS.

Laikau agenturą, parduodu šifkortes ant geriausių linijų ir greičiausių laivų ir siunčiu pinigus į visas vietas daliais, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Prleg tam laikau HOTELI Chas. Adams, George ave & Ash st., Parsons, Pa.

Naujas Izradimas.

Sustiprinimui ir užlankymui plaukų. Tūkstančiai pilkų žmonių atgavo puikius plaukus, sulauko silkinimą plaukų nuo galvos labai trumpame laike. Vietoje senų atauga nauji, graūs plaukai. VISOKIA INFORMACIJA DYKAI. Brundzos Gyduolės yra gvarantotos Valstijų ir Mateto tiešų chemijos biure Washingtono, per patį ezių valstijų Izradėją su pagertintu ir dadedimu substantelij vleszkal neuzkonkiančių avikatali ir sistemai; jokio negali buti pavojaus, tas užtvirtina mūsų prielaga ir szios ezalies izstatymais. Taipgi izszgalme plačias informacijas, kaip susabdyti stinkimą plaukų ir atauginti ant izszplikusios galvos, kaip izszgydyti ir izsznaktinti pleiskanas, papūkus, dederines, niezulį, egzema ir kitas odos-skuros ligas, ant kurių mes esame specialistas su savo gyduolėmis. Bus izszlysta jums izszleskinimai ir darodymai, kaip szimtal tūkstančių izszgydė. Apraszky istoriją savo ligos, o gausi visokias rodas dykai. Beto szios informacijas ir taip kiekvienam reikalingos, todėl linkėtina, kad jos rastųsi kozmame name, apsaugotų žmones nuo apgavikų ir suėdytų szimtus dolerių. Mūsų biuras su krautuve atdaras nuo 10 ryto iki 8 vakare kozmą dieną. Visoms szventomis dienomis uzdaryta. Ateikite ar raszkyte umal. Paszkykite apie mus Amerikietiams, ir kitoms tautos tegul visie szukiaisi pas mus. Brundza & Co. M. O. D. 990 Broadway, B'klyn, New York.

„VIENYBES LIETUVNĪKŪ“ AGENTAI.

- Baltimore, Md. J. Luis, 521 W. Baltimore st. Lit. National Library, 112 Green st. Brooklyn, N. Y. E. Fromas, 73 Grand St. T. Jarmala, 217 Berry St. J. Ambraziejus, 120 Grand st. Cambridgeport, Mass. S. Griz, 541 Main St. P. Bartkevičius, 877 Cambridge st. Chicago, Ill. Jos. Valmeris 168 W. 18-th st. P. M. Kaitis, 221 Wabansia Ave E. St. Louis, Ill. K. J. Baranaukas 452 Collinsville ave Easton, Pa. Feliksas Raulynaitis, Box 196 Grand Rapids, Mich. J. Garnupis, 352 Hamilton St. Kenosha, Wis. M. K. Petrauskas, 918 Gunie st. Montello, Mass. B. P. Miškinis, Box 124 Newark, N. J. V. Ambrazevyčia, 178 Ferry st. New Britain, Conn. M. J. Czeponis, 21 Pleasant St J. Mažeika, 28 Connerton st. New York. J. M. Danielius, 64 Gansevoort st. Pittsburg, Pa. J. G. Miliuokas, % Union Saving Bank. Philadelphia, Pa. A. A. Pauza, 1332 So. Water st. Scranton, Pa. J. Petrikis, 1514 Ross Ave So. Boston, Mass. N. Gendrolis, 224 Athens St So Manchester, Conn. A. Zokaitis, 80 School st. Turners Falls, Mass. K. P. Szimkonis, box 971 Waterbury, Conn. J. Zementauokas, 39 W. Porter St. Worcester, Mass. J. Kalakauskas, 55 1/2 Green st.

PIRMAS LIETUVIŠKAS

Fotografistas ir Maliorius VISOKIŪ ABROZŪ.

— Darba — atlieku puikiai už prienamą prekę. Kogeriausia darau naujas skripkas ir taisau. G. BENSON, 328 Bedford ave. BROOKLYN, N. Y. (tarpe So. 2-nd ir 3-rd st. du bliokai nuo Grand st.) Geterija atidara nuo 8 ryte iki 6 val. vakare. Utarninkais ir Subatomis iki 9 val. vakare.

VYRAI

Dr. O'Malley, Specialistas. RUPTURA, NERVISKI ar KENČIANTI VYRAL. Yra klaida, labai didele klaida, patrintimas laiko ir pinigų, o ir nereikalingu kentėjimu, idant pasitiktė ant naminio gydimo dėl aplaikytos arba nerviškos ligos, katrų paprastai daktarai mažai žino arba visai jų nesupranta. Daug kartų mes esame pašaukti pataisyti klaidas tokių nesuprantančių daktarų ir teip vadinamų specialistų, kada liga taip toli insigavo, kad beveik snku yra įg išnaktinti. In kenčiančius mes sakom: matyk garsingą specialistą, dėl greičiausio ir atsargiausio gydymo: širdies, kepenų, inkstų, ar puslės, paslaptų vietų ligos, rupturos, varikosele, kraujatekio, fistula, speciališkos ligos, kroniško nosmugumo, visokios paslaptos ligos vyrų, užtručinimas kraujo ir t. t. Gydome šimtus tokių sunkių ligų pasekmingai, kur vietinis daktaras gal tik vieng gydė. Mūsų gabumas yra jūsų protekėja. Prekės priėmamos. Kreipkitės pas mus su užsitikėjimu.

DR. ALEX. O'MALLEY 158 Washington st., Wilkes-Barre, Pa. Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma. Suviršum 20 metų daktaravimo miete Wilkes-Barre mūsų vyriausiasis ofisas. Prisiųsk 2 c. markę, o gausi knygutę apie rupturą dykai.

Nepamirškite Tautiško Namol!

Erta, daili salė mitingams, veselijoms, teatrams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpią cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė. TAI LIETUVIŪ ŪZEIGA. Razutis & Dixon 101-108 Grand st., Brooklyn, N. Y. Telephone 1470 Greenpoint.

Tik ant trumpo laiko proga gauti 1 doleri dovanu knygoms!

Kiekvienas, kuris tik per mane užsirašys sau, arba kitą naują skaitytoją laikraščiui prikaltins, prisijunčiant \$2.00 ant mano vardo, apturės vieną iš šlon paminėtų laikraščių: t. y. „KOVĀ“, „LIETUVĀ“, „VIENYBĖ LIETUVNĪKŪ“ ar „LAISVĀJĀ MINTĪ“ per istisus metus; teip-pat gaus dovanai garsiąją knygę „BALFRAMIEJAUS NAKTIS“, verstą iš francuzų kalbos, kurios kaina 75 c. ir dar „GRAMATIKA (MOKYTOJĀ)“, iš kurios išmoks anglišką KALBĄ, taip labai reikalingą Amerikoje. Laikraščių prenumerata metams vistiek 2 dol. kaituoja, jei užsirašys ir redystės, bet kuris per mane užsirašys, tai gaus ir laikraščių ir labai naudingas knygas. Kaip tik prisius 2 dol. už naują skaitytoją, tuojaus viską apturės. Metas skaitosi nuo dienos užsirašymo. Duotu dovanas, kad laikraščių skaitytojai daugintųsi ir lietuviai, kaip ir svetimtaučiai turėtų gramatiką, išmokyti anglišką kalbą.

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y. "The Jungle"—, "Raistų" dar galima gauti, prisijunčiant VIENA DOLERĮ

Gvarancljos Numeris 15524

Grazumas-puse kraicio. Mes gvarantuojam Jums gražumą, jeigu Jus vartosite. „La M Amorphose Krema“ 50 c „La Metamorphose powderį“ 35 c „La Metamorphose Muilų“ 15 c Reikalaukite aptiekose (Philadelphia) aptiekorei gali šitą gauti iš Smith Kline & French Co) arba prisijunčiant minėtą kainą iš mūsų kantoro ant mūsų adresu: ADAMS' CHEMICAL LABORATORIES, Dep. D., 110 W 34-th St., New York

DIDŽIAUSIA IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

PARDUODA ŠIFKORTES ir SIUNČIA PINIGUS.

Ofisas 120-124 Grand Street, BROOKLYN, N. Y. Ofisas 224 E. Main Street. PLYMOUTH, PA.

PINIGU SIUNTIMAS. Siunčia pinigus į visas svieto dalis, saugiai, greitai ir pagal tos dienos kursą. Norinti siųsti pinigus į krajų savo giminems arba pažįstamiems — siųsk juos per mūsų ofisą, o greičiausiai ir saugiausiai nueis, ir ne vien vietiniai, bet ir iš kitų kraštų per čia pinigus siunčia, todėl kad per čia siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

ŠIFKORTES. Čia galima gauti šifkortes ant visų geriausių linijų ir greičiausių laivų į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia ir tikiets ant geležinkelių galima gauti iš New Yorko į pietines ir yakarines valstijas. Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaip tai: šifkortes ir pinigų pasiuntimą.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVĖ KNYGŪ. Čia galima gauti visokias lietuviškas knygas, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietiškas teip-pat ir maldų knygas. Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip: J. J. Pauksztis ir K. Brazys, 120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 224 E. Main Street, Plymouth, Pa.

PUIKUS HOTELIS! KAZ. MILIŠAUSKO.

Geriausia užėiga lietuviams. Salė mitingams ir susirakimams. Prieš tam laikau kriaučystę. Steiluotus siutus dirbu pagal naujausią madą, už prienamą prekę. Reikale nepamirškite savo lietuvių. 243 E. Market st., Wilkes-Barre, Pa. Hotelis žemai, o kriaučystė viršų.

VIENINTELIS LIETUVIŠKAS HOTELIS J. B. DAINIO.

Skanus alus, gardi arielka, visoki vynai ir kvepianti cigarai. Vietiniai ir iš apylinkės nepamirškite šios puikios vietos, o busite užganėdinti. 36 OXFORD STR. Kampas Lee Park Ave. Wilkes-Barre, Penn'a.

DIDYSIS GYDYTOJAS NEW YORKO, Ferdinand Hartmann

PRANESZA NESVEIKIEMS VYRAMS IR MOTERIMS SAKYDAMS: nereikia ilgiau sirgti ir vargytis ligoms, nes aš Jus išgydysiu; todėl, kad aš per 20 metų tyrinėjas medicinos mokslą ir gyduoles, už tai žinau, kurios geriansia gydo sergančio žmogaus kuna, per tai su geriausia pasekme New Yorko išgydžiau daugiau žmonių, negu koks kitas daktaras teip-pat plačioje pasaulėje. Aš išgydžiau tokias ligas, kurių jau nieks neįstengė pagelbėti ir kiti daktarai buvo pripažinę už neišgydomas;--- per ką turiu daugybes padėkavonių ir už moksliskus darbus už tai, kad aš pramaniau jog:

KRAUJAS YRA TAI PAMATAS SVEIKATOS IR GYVASTIES.

Gyduolės, kurios nepataiso kraujo yra negeros ir negali išgydyti ligas, nes blogas kraujas, pradžia visokių ligų. Užtikrinu, kad mano visos gyduolės yra pritaikytos prie kiekvienos ligos; už tai ir daugiausia sergančių išgydžiau ir tuos, ką kiti daktarai neįstengė. Pas a r g a : aš nesu institutas, nesidengiu numirusio kito daktaro vardu, ne humbukas, ne nigeris šundaktaris, --- bet TIKRAS DAKTARAS MEDICINOS ir sergantį, kurį apsilimu tai ir išgydau. SKAITYK ŠTAI KĄ IŠGYDYTI RAŠO:

Tegul bus pagarbintas Jezus Kristus. Daktaras Hartmanas, esu neišpasakytai dėkingas, už išgydyma mane nuo ligos abelno nuopoliu ant sveikatos-nusilpnėjimo, ką gavau tą ligą per saužgiaivima. M. ANDRUSENKAS. Clairmont, Cal.

New York, 5 Geg., 1910. Aš žemai pasirašęs, širdingai dėkavoju Dr. Ferd. Hartmannui, už išgydymą nuo 1 gos, kuri kankino mane per 3 metus, skandėjimas vid rinos, pagedelę nerų ir kraujo; kee labai mane privargino. Nors kiti neįstengė išgydyti, bet, kad Dr. Hartmanas pataikė, greitai ir pamatiskai išgydyti, tad pripažystu, kad esi geras daktaras New Yorke. Pilnas guodonės FR. LEVAČEKES, 544 W. 50 St., New York, N. Y.

Teisybe pati uz save kalba. Geresniu darodymu negalim reikalaut.

Kad sergi pats arba tavo pažįstamas bei sesuo arba brolis, jei negali ateiti nėra skirtimo kaip toli gyvenate, parašyk apie liga lietuviškai, aš duosiu rodą ir IŠGYDYSIU:

Skaudejimą šnarių, kaulų, strėnų, kojų, pečių ir nedirbimą vidurių Galvos skausmą širdies ir plaučių ligas, snnkaus kvėpavimo, slogų ir nusilpnėjusius vyrus, dyspepsijos, nervų ligos, taipgi nuo jaunystės klaidų, įgautų nesveikumo, seklos nubėgimo, blogų sapnų, visokių užsikrečiamų slaptųjų lig. Teip-pat MOTERŪ: skausmingų mėnesinių, balčiųj tekejimo, gumbo ligų; neatbokit' kad kiti daktarai Jums nepagelbėjo, aš kad apsimu, tai ir išgydysiu šviežias ir užsisonėjusias visokias ligas. Geriau, kad iš karto pas mane atsisauktumėt, pirmiau negu kur kitur. Rašyk kaip moki ir kaip jauti nesveikumus savyje, aš suprasiu, išstirsiu, kad reikės pritaikysiu gyduoles, kurios yra naujausio išradimo o apturėsi sviekatą. Aprašant ligą, klausiant rodos visada adresuoti ant mano vardo taip:

Dr. Ferdinand Hartmann, 218 East 14-th St. New York, N. Y. Ofiso val. nuo 11 iš ryto iki, 5 val. po piet. Nedėlioms nuo 10 iki 1 po piet.

THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE

TAUTIEČIAI - GINKITE PATS SAVE!

Saugokitės suvadžiotojo daktaro, kuris nori išplėsti Jūsų kišianius, padėdamas ankštą prekę už pigų patarnavimą ir bledingas gyduolias. — kuris nori apgauti Jus ir Jūsų šeimas nuo didžiausio turto, tai yra Sveikatos, duodami Jums ne atsakančius vaistus, tiesiai ne žinodami medicališko mokslo.

DATKARAS KURIS KALBA JUMS MELAGINGAI savo apgarsinimuose, vienkart ir įkalbinėja meluodamas Jums, Jūsų kentėjimuose. Teip, jagu jis kalba apgarsinime savo: "Aš esu pirmvedžiū daktaru — aš esu geriausias daktaru — išrinktu per visus kitus daktarus". Jis kalba Jums melagystę! Nes tokio daktaro, Amerikoje dar ne buvo! Ne gana to-tie daktarai net teip toli užsivaro, kad net bando įkalbėti Lietuviams, idant ne įtikėtų stebėtinai gerai, Institutu ir ligonbučiu, pašalpai kentėjimuose, aiškindami, bnt tai "Institutai ir ligonbučiai tyveresi iš neteisinių žmonių". Ant to galima vien tik tuom atsakyti, kad vągis vadina visus kitus žmonis vagimis. Vien tik blogiausi žmonis, ne gali atrasti gero pasaulėje. Vien tik menkūčiai ir veidmainiški daktarėbai, pilni savegarbimo, bet be medicališko mokslo, loja ant darbavymosi didžiųjų profesorių, be protiška užvydėdami, jok ne turi tos Aukštos žinios medicališkoje, kuris yra reikalingas del pastojimo į daktarus didžiausiojo pasaulėje medicališko Instituto "THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE".

7 PRIEŽASTIS DEL KO: Aukščiausiai moksliški daktarai, The Collins N. Y. Medical Institute, gydo daugiau žmonių kiekvieną metą, kaip visi kiti pasaulės daktarai, imant kartu.

1. Delto, kad The Collins New York Medical Institute, yra seniausiu, didžiausiu, geriausiu ir labiausiai naujagadynišku Institutu Amerikoje.
2. Delto, kad The Collins New York Medical Institute, tapo įsteigtas, per gerai žinomą ir gerbiamą profesorių daktarą Collins'a, del naudos visų Lietuvų, kaip Amerikoje, teip ir senam krauje ir ne del piniginio uždario, bet del sutaikimo pagalbos nelaimingiems-ligoniams ir kad galėtų kiekvienas atgauti sveikata savo, kaip galima su menkiausiai piniginiomis kaštais.
3. Delto, kad tie stebėtinai pasekmingi vaistai, kuriuos šeria garsingi daktarai, The Collins N. Y. Medical Institute yra surengiami loconoje aptiekoje iš naujau su ir aukščiausios vertės medicališkų medieų, o kurias del jų brangumo, ne gali įpranti kiti daktarai, jagu gi ir būtu žinomi vardaui tų paskūciausių, šiadieniųjų gyduolių, tai ir teip ne žinotu kaip jau užrašyt.
4. Delto, kad prekės tu, greit gydančių vaistų yra dang žemės, negu per tuos daktarus šarlatanus yra statomos už sūnėnamus be naudingus, bledingus vaistus, nes tiems daktarams rūpi daugiau pinigai, kaip gydymas.
5. Delto kad Daktarai The Collins N. Y. Medical Institute Jums pagelbėti kiekviename atsitikime, ne žūrint, kokiu tai ne būtu ligą, ir kaip nuo senai ir kaip įsiviepatavus organizme ligoni.
6. Delto, kad nėra daktaro, kuris galėtų gydyti kiekvieną ligą pasekmingi, per tai yra įsteigti institutai ir ligonbučiai, kur kiekvieną ligą yra atydziai peržiūrėta ir atsakančiai gydoma, per daktarus, kuriems ligos visos yra gerai žinomos, iš ilgneines praktikos.
7. Delto, kad Jūsų nusilpėjimas yra visados, specialiskai ir atydziai peržiūrėtas nuo skubiausiai, o prie tam visados yra pamašoni vaistai tie, nuo kurių stebėtinu pasekmingumo, likos jau tukstančiai tokim ligu, kaip Jusu, pagydyta.

Stubinkit delto, Tautiečiai, dazižinoti apie savo sveikata, kreipdamiesi ypatickai, ar liešku prie Daktaro S. E. Hyndman, Viriansio medicališko direktoriaus THE COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTE.

140 WEST 34th STREET - NEW YORK CITY

Ofiso valandos: kasdieną nuo 10-5 val. Nedėdieniais ir šventąd. nuo 10-1 val. po pietų. Utarūnkais ir pėtnyčėi. 7-8 val. vakare

ZMIJECZNIK

RATTLESNAKE LINIMENT

TOJIAUSIA NUESI.

SU DIEVU IR TEISYBE

Geriausias Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių GALVOS skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENU SOPĖS, SAUSGELŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO IR DIEGLIŲ.

Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pasigelbėti, neješkok rodos pas kokius nemokitus žydelius ar kryžikus savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vientauti, reikalaudamas tikrų gryų ir gydančių vaistų — pas **ALBERTA G. GROBLEVSKI,** Plymouth, Pa.

garsų dirbėją „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitikrinsi, kad neišskleisi veltui ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.

Turime gyduoles nuo visokių ligu, kokios tiktai randasi ant svieto teip del senų žmonių, kaip del kugikių, vyrų ir moterų.

„Lenkiškai—Lietuviški“ vaistai jau tukstančius padarė sveikais — išgydys ir Tavę!

Ypatingai SLAPTAS ligas gydomo ir gilioje slaptose užlaikome, kaip kunigas išpažinti.

Delto jeigu trokšti tikros gydytojus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centu ant atakymo laišku, o niekuomet to nesigallėsi.

Adrisuok:

Albertas G. Groblewskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

P. V. ROVNIANEK & CO.

Seniausias Lenkiškai-Slaviškas

BANKINIS NAMAS

Uždėtas prieš 21 metus.

KANCELIARIJOS: 25 Ave. A., New York, N. Y.
612-614 Grant st., Pittsburg, Pa.
305 North Water st., Conneville, Pa.

TAUTIEČIAI!

Jeigu norite siųsti pinigus į seną kraują, arba reikalinga kokia roda ar pagelba —

Paminkite, kad P. V. ROVNIANEK & CO. seniausias bankierius visoj Amerikoje, žinomas, kad teisingai, pigiai ir greitai siūnėiam pinigus. Parduodam laivakortes ant visų linių, kaip tai: Bremen, Hamburg, Rotterdam, Antwerp, Anglija, Fium, Liban ir t.t. Paimam visokias reikaluose turto ir kareivijos provas. Priimam ant padėjimo pinigus ir už metus mokam procentą.

Su bent koku reikalu kreipkitės ypatickai ar per laiška:

P. V. Rovnianek & Co.,
25 Ave. A., NEW YORK, N. Y.

Daktaras Tiesu, Julian
Czupka.

Adwokatas ir Notary Public.

Ofisas: 3 N. Main st., Wilkes-Barre Pa., kasdien.
138 S Washington Ave. Scranton, Pa.

Paneleliais ir Ketr. nuo 6 iki 7 vak.
Užsiimu provomis Wilkes-Barre ir Scranton ir teipgi pas skvairas, pa ludyjimus (diovernastis) išrupinu Rosijoje ir Lietuvoje.

PRIETELIAI LIETUVAI!

12 dideliu ir 12 mažu,

Rinkitės labiausiai, už 25 garsniai dovani honty dešintis.

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone, 1128 W. asburgh

KATALOGAS DYKAI!

Kas Nusipirks Naują juokingų dainų Knygėlę dainų Vainikėlis' kurios prekė 15 cent. tam Prisiusime Kataloga Dykai. Tame kataloge Telpa aprašymai apie Elektriškų krutancijų paveikslių mašinos, Magiszkas Sztukas, lempas, visokių gatunkių knygas, drukuojemų mašinelin Armoniku koncertinu Britnu, Laikrodėlių, Aukšinių rašomu plunksnu, Spilkių, Ziedų, Lenciuogėlių, Strielbių ir tt

George A. Pupausky & Co. Dep. 2
2342 S. Leavitt St. Chicago, Ill.

DABAR LAIKAS: NAUDOKITES VISI!

Turiu už garbę pranešti visiems lietuviams ir mano kostumeriams, kad aš perkėliau savo kraituvę iš Brooklyn N. Y. in SCRANTON. PA. ant žemiau paduoto adreso, kurioje galit gauti LAIKRODZIŲ, LAIKRODELIŲ, LENCIOGELIŲ, PUKIU ZIEDŲ, SPILKŲ, KALČIKŲ, KOMPASŲ, KRYŽIUKŲ. Puikiausiu ARMONIKU, SKRIPKŲ, KLERNETU, TRUBU, KONCERTINU ir daugybe visokių muzikališkų instrumentu. Geru BRITVU, visokio skyriaus DRUKAVOJIMUI MAŠINUKU, ALBUMU FOTOGRAFIJOMS, GUMINIŲ LITARU, ISTORIŠKU ir MALDA-KNYGIU, visokiu gražiu PAPIERIU gromatomis rašyti su puikiausiais apskaitymais ir dainomis su drukuotais aplinku konvertais TUZINA už 25c., 5 tuz. — \$1.00, Perkupčiams 1.000 už \$6.00. LIETUVIŠKA BIBLIJA arba ŠVENTAS RAŠTAS seno ir naujo testamentu lietuviškomis litaromis pusl. 1127, drūčiai apdaryta, su prisim. nu \$3.00. Jai katras neturi mano didelio KATALOGO No 3 pareikalaukit šiandien: prisiusdami tikrą savo adresą ir už 5c. marke gausit jį su 456 paveikslais ir 1.000 naudingų daigtu. Aš garantuoju, kad mano tavoras pirmos klesos, o prekės pigesnes kaip kitur. Ordėlius išsiunčiu greitai ir visus Amerikos ir Kanados kraštus. Perkupčiai gali gauti pirtk tavora daug pigiau kaip kitur. Kviečiu visus su ordėliais ir visokiais pircliais kreipties

Šiuo adresu: **M. K. WILKEWICH, 115 W. MARKET Str., Providence Sq. SCRANTON, PA.**

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelė Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kolias).
Trumpiausias kelias į Buffalo.
Tiesiai į Serantoną ir Anglij Sritį.
Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Punktų nuolatinis ir parankus susinešimas.
Artymesnių informacijų apie kailnas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
General Passenger Agent,
90 West Street, N. Y.

Jonas S. Lopatto

Attorney and Counsellor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvanijos Universitetą), užsiima varymu provy visuose teismuose.

Ofisas ronuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.

Office Phone Peoples 37
Bell 47
Residence Peoples 1100

Tele: 1049 Williamsburg
A. ŽUKAUCKAS,
80 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Kriaučiška Dirbtuvė.
Siuvu naujus siutus ant orderio, kokio kas reikalanja, pataisau ir suprosinu. Visi kreipkitės pas manę, nes niekur nerassite tokios vietos kad taip pigiai ir gerai kas padarytu kaip aš padaran.

Telephone 1235-5

Nik. P. Zelwis

LIETUVIŠKAS GRABORIUS

Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius.
Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

HOTELIS VIN. DAJNIO

12 W. Main st. Plymouth, Pa.
Užlaiko visokios arieklos, vyno, skanaus alužio, porterio ir kvepenti cigarai. Salė del draugystių ir šėip susirinkimų.
Reikale kreipkitės pas savo tautietį **VINČA DAJNĮ.**

Antanas Staszauckas.

Latkaupulkiuje vietoje Salūna, užlaikau eks nianšne gėrimus ir kvepentis Cigarus. Lietu viai nepamirskite atsilankyti pas savo vliantę No. 2Cor. Nesbitt ir B EAST PLYMOUTH PA

Tel. 3123 Orchard
Dr. EVA KATZMAN, Dentiste,
203 E. Broadway, New York, N. Y.
Ofiso Valandos: Seredomis 9r.-8 v., Nedėliomis 9 iš rito iki 3 po piet; Pėtnyčiomis uždarias.
Čia kalbame maskoliškai ir vokiškai.

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktiką Europoje 18 metų, dabar Brooklyn, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kamps Berry Str.

Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių.
Specijalistas prie ligų chroniškų (isenėjusių).

Valandos priemimui ligonių:
Isz ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.

Prašau atsilankyti, broliai, pas savo! Tikras Lietuviškas

Dziegormeisteris ir Aukorius.

Nuo 30 metų tame amate esantis. Taisau pats ir garantuoju savo darbą teip laikrodėlių kaip ir sieninių laikrodžių, krajavų ir amerikoniškų. Teipgi visokių žiedų, spilkių, lenciuogėlių, o labiausiai išdirbu geriausiai šlubinius žiedus, tikro aukso 14 arba 18 k., kokius kas nori ir signatus. Teipgi užlaikau visokių dalykų. Nepamirskite mano adreso.

JOSEPH MITKO
168 Grand st., Brooklyn, N. Y.
kamps Bedford ave.

Jeigu esi sužeistas

anglių kasyklose, ant geležinkelio, arba fabrike atsičauk pas mus. Jeigu turi prova už sužeidymą, o pats negali apdirbti savo reikalų provo, mes tau pagelbėsime. Daugelis žmonių tapo sužeisti ir neišmanydami kaip vartoti savo reikale, praleido viską dovani, o pats pasilieka ubagais ant amžių. Mes užsiijimam tokiais darbais: patarnovom daugeliem žmonių, patarnausim ir tau. Roda suteikiama dovani subeidimų reikaluose. Rašydami idekit 2c marke dėl atsakymo. Per laiška kreipdamiesi, asrašykite visą atsitikimą: kaip sužeide ir per kokią priežastį, kokiam mėnesi ir dieną, kokioj vietoj, ir teip toliau.

ADRESAS:
Claim Adjusting & Investing Co., Room 819,
150 Nassau St., New York, N. Y. Tel. 4743 Beekman.

Labai smagu skaityt „Baltramiejaus naktis!“

Šitaj knygoj atrasi daugiau juokų, ne kaip 10 juokinguose laikraščiuose per 10 metų; daugiau patiekos, ne kaip išgoriant 10 bačkų alaus, daugiau gerų rodų, ne kaip visose senmergių, gyvenalių ir davykų leistruose ir daugiau smagus pakutenimo, negu per Ruggjūtę ant šalynės šieno-vakare KLIERIKŲ su morginoms ir t. t.

Jei neturi dar tos knygos, taj nelauk nė mėnesio, nė dienos, bet tuojaus pasiųsk 75 cent., o apturėsi, adresuojant:

J. Naujokas, 120 Grand St., Brooklyn N. Y.

Apturėjęs tą knyga, tuojaus gerai ir smagiai atsišėsk ir ją skaitydamas turėsi daugiau džiaugsmo ir gerų laikų, negu kad butum radęs 75 dol., ir daugiau karščio, negu davatka su jagamastėliu klebonioj, išgėrus 10 galionų degtinės. Ji vyrams ir moterims žingėidi.

W. SŁOMINSKA,
679 Milwaukee Avenue, CHICAGO, ILL.

Mano Dirbtuvė tapo Apdovano

DWIEMS MEDALIAIS
ant Kosciuszkos Parodos už rupepingą, teisingą ir artistiską išdirbimą.

KARUNŲ, SZARPŲ, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARSALKINIŲ LAZDŲ ir tt.

Turiu už garbę apreikšti guo šėitėliems Kunigams ir guodoti Draugystėms, kad asz dirbu vi me augszcziaus pamintus deig na Pigiausei, Tei-ingiausei ir Geriausei, nes per 30 metų užimama išdirbimais įėjau geriausę praktikę ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau ne or kiti fabrika.

Su guodone
W. SŁOMINSKA, 679 MILWAUKEE AV., CHICAGO, ILL.